

DARBININKAS

LV NO. 63

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 2, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Husseinas paliktas soste, bet 8 valstybių kontrolėje

Tikslai kertasi, organizacija komplikuota, gali nepasisekti

Paliaubų Jordane masiškai dar nėra, bet nesulaužė, bet saugesnės padėties atstatymas dar netoli tėra pažengęs. Kaire pasirašyto susitarimo karinė dalis dar nepradėta vykdyti, nes teroristų vadas Arafatas tebesitaria Sirijoje su savo vyriausia taryba dėl ateities veiklos naujos sąlygos.

Susitarimo turinys

Abi pusės (Jordanas ir teroristai) tuojau įpareigoti sustabdyti karo veiksmus, karinių dalyvių žygiavimus ir prieš susitarimą nukreiptą propagandą. Kariniai veiksmai tikrai sustabdyti, gi propagandą tuo tarpu sustabdė Nasserio mirtis, nes radijo stotys visur užimtos mi-

rusio garbinimu ir Korano skaitymu.

Jordano kariuomenė turi pasitraukti iš Ammano miesto į savo senas būstines, gi teroristinės grupės apleidžia Ammaną ir išsidėsto tokiose vietose, kurios geriau tinka jų uždaviniams atlikti. Dar Kaire deryboms vykstant buvo pranešinėjama, kad tos "tinkamos vietos" turėtų būti Jordano upės rytinis krantas, tai yra prie Izraelio sienos. Izraelis jau planuoja, kaip nuo šitos bėdos apsiginti, jei taip iš tikrųjų atsitiktų.

Irbidas ir kiti miestai grįžta į ta civilinę ir karinę padėtį, kuri buvo prieš įvykiams prasidedant. Tvarkos ir taikos saugojimas paliktas Jordano vyriausybei. Abi šalys paleidžia areštuotus.

Susitarimo įgyvendinimo priežiūra pavesta trijų asmenų komitetui. Jo pirmininku bus Tuniso premjeras, vieną narį skirs Jordano karalius, kitą — teroristų vadovybė. Jo teisės labai plačios, jo veikla baigsis tada, kada sugrįš draugiškas ir normalus gyvenimas. V.

Komitetas veiks per tris komitetas: viena tvarkys karinę susitarimo dalį, kita civilinę, o trečioji prižiūrės iš arabų ir kitų valstybių atsiunčiamas pagalbos paskirstymą.

Trijų asmenų komiteto kompetencijai paliktas naujų santykių tarp Jordano ir teroristų nustatymas. Tai turi būti rašytiskas dokumentas. Bet svarbiausia čia tai, kad visi veiksmai turi vesti prie Palestinos revoliucijos konsolidacijos, kuri turi apsisavinkuoti Izraelio nugalėjimu.

Susitarimą pasirašė karalius Husseinas ir Arafatas. Įsipareigojimus savo parašais sustvirtino dar šios arabų valstybės: Saudi Arabija, Libija, Kuveitas, Egiptas, Sudanas, Libanas, Jemenas, Tunisas. Jos visos įsipareigojo veikti sutartinai, jei viena ar kita pusė

pradės laužyti susitarimą. Alžyras, Irakas, Sirija, Morokas ir Pietų Jemenas taikos darymo pasitarimus boikotavo.

Taikos sargai

Simtas arabų valstybių karininkų jau atvyko į Ammaną prižiūrėti, kad Jordano kariuomenė ir teroristai kariniai būriai apleistų miestą ir įsikurtų nurodytose vietose. Karininkus davė Egiptas, Sudanas, Saudi Arabija, Kuveitas ir Tunisas.

— Hukbalahap partizanai Filipinuose, jau mažos liekanos karo metu išvystytos veiklos komunistų vadovybėje, vis dar bando vyriausybei kenkti. Ką tik pagautas grupės vado pavaduotojas, pažadėjęs prez. Marcos prikalbėti savo draugus padėti ginklus ir padaryti taiką. Jau visiems esant toks gyvenimas nusibodęs, nes plėšikauti vis darosi pavojingiau.

— Kongresas didžia balsų dauguma paskyrė pinigų ir leidimo prezidentui duoti Izraeliui visokių ginklų, kokių jam reikia, išskyrus atominis.

— Ir Šveicarijos lėktuvai pradėjo keliones ginkluotų sargybinių apsaugoję.

— Maskva ir Madridas pažadėjo artėja prie diplomatinio santykių užmezgimo. Jau vyksta šio toks prekių pasikeitimas, dabar Tasso agentūrai leista atidaryti savo skyrių Madride. Ispanijos žinių agentūra Efe atidaro savo skyrių Maskvoje. Ispanija turi diplomatinis santykius tik su viena Rumunija.

Rusija skuba išgauti ką gali

Maskva. — Rusija ir V. Vokietija jau pasirašė sutartis dėl mokslinio bendradarbiavimo. Už Rusiją pasirašė visų mokslo akademija, už V. Vokietiją — mokslinių tyrinėjimų draugija. Numatomas keitimasis mokslininkais ir tiesioginiai ryšiai tarp institutų bei laboratorijų. Greit bus nauji pasitarimai dėl bendradarbiavimo programų sudarymo.

Bendradarbiavimo sritys: fizika, fizinė chemija, astronomija, biologija, medicina, okeanografija, kompiuterių technika ir visa plačioji technologijos sritis.

Santykių gerinimo dienotvarkėje jau numatyti pasitarimai ir plačiai prekybos sutartinių sudaryti.

Pirmoji pagalba

Pirmoji pagalba Jordanui atvyko iš Amerikos ir Anglijos. Amerikos kariniai lėktuvai, paėmę krovinius iš V. Vokietijoje esančių sandėlių, vienas po kito dvi dienas iš eilės leidosi Ammano aerodrome su lauko ligoninėmis, medikamentais, medicinos įrankiais ir kitokiais ligoninių įrengimo dalykais. Ligoninėms aptarnauti atvyko gydytojai ir operacijoms aptarnauti reikalingas personalas. Viskas yra Amerikos Raudonojo Kryžiaus žinioje. Sužeistų civilių žmonių yra daug, bet tik dabar jie sulaukė tinkamos pagalbos.

— Prez. Nasseris laidojamas šį ketvirtadienį. Tą pačią dieną prez. Nixonas lankosi Jugoslavijoje pasitarimams su prez. Tito. Iš Neapolio išvykdamas, per pasikalbėjimą su spaudos atstovais prez. Nixonas pareiškė viltį, kad naujoji Egipto vadovybė tęs Nasserio pradėtą darbą — laikysis paliaubų prie Suez kanalo ir sudarys tinkamas sąlygas taikos deryboms su Izraeliu atnaujinti.

— Maskva ir Madridas pažadėjo artėja prie diplomatinio santykių užmezgimo. Jau vyksta šio toks prekių pasikeitimas, dabar Tasso agentūrai leista atidaryti savo skyrių Madride. Ispanijos žinių agentūra Efe atidaro savo skyrių Maskvoje. Ispanija turi diplomatinis santykius tik su viena Rumunija.

— Atitaisom klaidą. — Prez. Nasserio laidotuvsė Amerikai atstovavo ne valstybės sekretorius W. Rogers, kaip pradžioje spauda buvo pranešusi skelbti, bet prezidento sudaryta žymių amerikiečių delegacija, kurios vadovu buvo paskirtas Sveikatos, švietimo ir socialinių reikalų departamento sekretorius Richardsonas.

— Libanas sieną su Izraeliu apstatė savo kariuomene, kad arabų teroristai negalėtų užpuolinėti Izraelio per Libano Izraelio sienas.

Telkiasi studentai kovai prieš smurtą Suvažiavę Hartforde sudarinėjo planus

Studentų tarpe atsirado organizuotas sąjūdis pradėti priešintis visokiems riaušiniams ir universitetų grovėjams. Jų vardas: Young Americans for Freedom. Jų kovos ginklas — tik kultūringos priemonės, bet tiksliai ir nuosekliai naudojamos. Jų tikslas — apsaugoti Amerikos garbę ir gerovę nuo kažin kieno išperėtų vadinamų revoliucionierių, kurie net nežino, kas iš tikrųjų yra revoliucionierius-reformininkas geria šio žodžio prasme.

Apie 500 atstovų iš visų kraštų vietų buvo susirinkę Hartfordo universitete naujų mokslo metų veiklai pasiruošti. Pirmoji eilė jų nutarė kontaktuoti studentus rinkdami parašus peticijai, išteiktinai universitetų kolegijų administratoriams, prašant nepasiduoti kairiųjų smurtininkų spaudimui nutraukti mokslą, kaip tai daug kur atsitiko pereiną pavasarį. Jei kur mokslo įstaigų administracijos pasirodys nepakankamai ryžtingos, tos organiza-

cijos nariai savo iniciatyva kels bylas teismuose smurtininkams sudrausti.

Bet svarbiausia tai, kad jie stengsis patekti į studentų tarybas ir laikraščių redakcijas, kad infiltruotų ten kitokias nuomones ir savo medžiagą. Kiti net kalbėjo apie barzdų ir plaukų užsiauginimą, kad atrodytų kaip "revoliucionieriai", bet savo elgesiu ir kalba skirs nuo anų visais kitais atžvilgiais.

Jie turi gerų globėjų ir patarėjų, jų organizacijos narių skaičius greitai auga — dabar jau turi 50,000 narių. Jie rengeisio nformaliai, tvarkingai, nevartoja narkotikų, daugumą sudaro baltieji, bet turi savo tarpe ir gerą būrį nesuhipėjusių negrų ir portorikiečių. Nevartoja nesvarbių žodžių, bet ugnim spiaudo, kai išgirsta Kennedy, New Yorko mero Lindsay ar A. Schlesingerio pavardes. Gerbia vėliavą, senąsias Amerikos tradicijas, gerbia religinius įsitikinimus.

Sovietų laivynas šuoliais stiprėja, Amerikos ir Anglijos silpstas

Jane's Fighting Ships (pasaulio laivynus tyrinėjanti privati britų institucija) naujame metraštyje teigiama, kad britų ir Amerikos karo laivynai sensta ir krenta žemiau saugumo ribos, gi Sovietų karo laivyno galybė šuoliais eina aukštyn. Amerikos laivynas dar atrodo galingas laivų skaičiumi, bet jam labai daug pasenusių laivų. Sovietų laivynas atsirado visoje pasaulio jūroje, yra naujas (veik viskas po karo statyta) ir pajėgus atlikti visus karo laivyno skirtus uždavinius.

Tvirtinama, kad Sovietų laivynas Viduržemio jūroje gali greit sumažinti ten esančio JV karo laivyno reikšmę ir pasukti

toje erdvėje politinę ašį nepa-geidaujama kryptimi. Siūloma persiorganizuoti — prie Nato laivyno prijungti pietinio Atlanto ir Viduržemio regiono valstybių laivynus po vienos strateginės vadovybės kepure.

Laivų skaičiai taip atrodo: JAV turi 88 atominis povandeninius laivus, 67 dizelinis, Sovietai turi 75 atominis ir 320 dizelinis senojo tipo. Rusijos parūpinas Egipto karinis laivynas triskart didesnis už Izraelio.

JAV karo laivyno vadovybė jau pradėjo kovą kongrese už ketvirtojo atominę energiją varomo lėktuvnešio statybą.

UThant nuomones pradeda kritikuoti Prikišamas pataikavimas komunistam

J. Tautų gen. sekretorius U Thant pastaruoju metu pradėjo šaipytis iš nacionalizmo ir atkakliai piršti internacionalizmą. Pradėta juokauti, kad jau pradėjęs ir pasaulio valstybės konstituciją rašyti. Neseniai tas savo vizijas jis yra taip nusakęs: "J. Tautos, o tuo pačiu ir tarptautinė bendruomenė, negali išsilaikyti be priverčiamų (ipareigojančių) pasaulio įstatymų, pasaulio policijos ir pasaulio teismų tarptautinei taikai ir teisingumui saugoti".

Taipei (Taiwanas) laikraštis China News taip atsiliepė apie tą U Thant propagandą: "Tai turėtų būti atviras pasisakymas už internacionalizmą. Bet gen. sekretorius turi žinoti, kad Sovietų S-gai neprimtini nė pasaulio įstatymai, nė pasaulio policija, nė pasaulio teismai. Komunistai niekad nepriims tokios tarptautinės tvarkos, kurios jie negalės kontroliuoti.

Dabartinės J. Tautos yra geriau negu niekas. Jos bent priimana, kad didžiosios pasaulinės bendruomenės svajonė gali kada nors tapti realybe. Vienos Jungt. Tautos pasaulio taikos negali apsaugoti. Ją gali apsaugoti tik laisvojo pasaulio stiprybė. Jeigu toji stiprybė bus sukompromituota, komunistai smogs ne sekundes nelaukdami, kad sukurtų komunistinį pasaulį ir komunistines Jungt. Tautas."

Apie komunizmo galą taip rašoma: "Evoliucijos ar revoliucijos keliu komunizmas, kaip ir visos kitos tironijos prieš jį, dings nuo pasaulio scenos, nes jis neįsijasi viduje savo susinaikinimo sėklas. Tos pačios jėgos, kurios buvo privedusios Čekoslovakiją prie laisvės vartų, tūno visur kitur už geležinės uždangos ir pačioje Rusijoje. Laisvojo pasaulio pareiga dabar yra ne tik save apsaugoti, bet pasirūpinti ir silpnaisiais, kurie patys nepajėgia to padaryti. Tarptautinė taikos ir teisingumo bendruomenė bus galima tik komunizmui išnykus."

Pridėta, kad savo kalbomis U Thant padeda komunistams maskuoti savo tikslus.

Karalius Husseinas

Kosyginas Kaire remis savo kandidatą

Sovietų premjeras Kosyginas buvo vienas pirmųjų, pasirodęs Kaire pereiną antradienį. Pirmasis jo rūpestis, ir Kairą taip anksti atvykęs, buvo ne Nasserio laidojimas, bet naujos vyriausybės sudarinėjimas. Maskva vadovo vietai turi savo kandidatą. Juo yra pulk. Sabry, dėl kurio Maskva jau vieną kartą buvo susikirtusi su pačiu Nasseriu. Tai buvo po paskutinio karo pralaimėjimo, kada keitėsi kariniai vadai. Maskva tada norėjo generalinio štabo viršininku įpiršti pulk. Sabry, bet prez. Nasseris apsigynė.

Taika nutolo, bet ir karas

Jeruzalė. — Izraelio vadovybė Nasserio mirtimi nesidžiaugia, nes jau buvo apsispratusi su faktu, kad Nasseris buvo arabuose vienintelis atsakingas partneris taikos derybose. Jie tikisi grumtynių Egipte naujo vado beiškant, todėl taikos derybų atnaujinimo greit nesitikiama. Izraelis jų nežada atnaujinti be pagrindinės sąlygos — be raketų atitraukimo į tas vietas, kur jos buvo prieš paliaubų įsigalėjimą. Bet jie tikisi, kad naujoji vadovybė nueis Nasserio parodytu keliu — sutiks derybas tęsti tokiomis sąlygomis, kurios buvo sutartos ir abiejų pusių priimtos. Izraelio vyriausybės nariai šia proga pradėjo skelbti, kad Egipto žmonės paliaubas ir derybas sutiko labai entuziastingai, todėl jie abejoja, kad naujieji Egipto valdytojai drįstų į tą faktą neatsižvelgti. Izraelis nori laikytis paliaubų ir sutartam laikui praėjus, jei tik Egiptas bus panašiai nusiteikęs. Šio momento Izraelio vyriausybės išvada tokia: taika kiek nutolo, bet ir karas toliau pasitraukė.

Nerimtas užsiėmimas

George Washingtono universiteto Kinų-Sovietų studijų instituto direktorius prof. Michael teigia, kad po Mao mirties JAV gali turėti daugiau bėdų su Kinija, negu dabar turi Mao gyvam esant. Mao mirus, pirmą vietą užims Chou En-lai su savo šalininkais. Tokia išvada padaryta išstudijavus 18 asmenų, kurių grupėje du trečdalius sudaro kariškiai. Toji valdžios viršūnė patekusi grupė būsimanti sumanesnė ir komplikuotesnė už dabartinę viršūnę. Ji pradėsianti artėti prie Rusijos ir būsimanti atšiauresnė Amerikai.

Atrodo, kad ir šita "studija" savo vertę prilygsta toms, kurios seniai pranašavo, ir visad klaidingai, tokią ar kitokią Pekino Kinijos politinę kryptį.

Tebemoka skolą

Per karą ir tuojau po karo Sovietai gavo iš Amerikos daugybę karinio ir nekarinio turto. Dėl mokėtinės skolos buvo daug ginčų, bet Maskva juos išsprendė vienašališkai — surado visokių priekabių skolai sumažinti pagal savo nuožiūrą.

Dabar dar Rusija skolinga Amerikai 82.2 mil. dol. Kasmet po kiek moka, bet nelinkstama manyti, kad visa skola būtų sumokėta. Iš kitų to laiko skolinkų yra Egiptas, Kuba, Kinija, Indonezija ir Iranas. Ne daug vilčių, kad ir tie kraštai viską sumokėtų.

Juodosios Panteros Maskvos agentai

Juodųjų Panterų partija yra tipiškiausia Maskvos penktosios kolona Amerikoje. Kad jų vardu Maskva galėtų atlikti tokių uždavinių, kuriuos jai nepatogu atlikti savo kompartijos vardu, Alžyro mieste Afrikoje Panteros įkūrė savo "tarptautinę sekciją". Jos vadovas bus Panterų "informacijos ministeris" Eldridge Cleaver, nuo Amerikos teismo pabėgęs komunistas.

Alžyro vyriausybė, labai kairi, bet ir labai šovininė, suteikė tai Maskvos iškamšai "išsilaisvinimo sąjūdžio" statusą.

Dvigubas matas

Kai prez. Nixonas nepasiduoja politinių hipių spaudžiamas pabėgti iš Vietnamo viską pametus, demokratų partijos strategijos komiteto pirm. Harri-manas įtarinėja jį norint laimėti Vietnamo karą ginklu. Bet kai reikalas arti susiliecia su Izraeliu, Harrimano logika persloka ant kitų bėgių — jis prieš kelias dienas skaudžiai ir išdidžiai papeikė prez. Nixoną už tai, kad neužgules Rusijos kaip "tona plytų" tada, kada Egiptas pradėjo dėstyti raketas paliaubų zonoje. Girdi, čia Rusija buvusi didžiausia kaltinin-kė, todėl jai reikėjo suduoti stiprų smūgį. Kaip lengva žarstyti žarijas svetimomis rankomis siekiant apnuoginti partinių tikslų!

Vaidas iš Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos salės atidarant 25-ąją metinę ir jubiliejinę sesiją. Dešinėje matomas pakilimas prezidentui ir kalbėtojų pulkas. Viršuje yra vieta, kur įsikuria televizijos ir radijo operatoriai. (UNO foto)

Tirpinimo katilas žalojo žmogų, žalojo amerikietį?

Seniai seniai: laimės šalyje

Tai buvo tikrai seniai. Sako, 15 šimtmečiuje. Iš Prancūzijos iš Normandijos, ūkininkų ir žvejų grupė atkeliavo į šiaurės rytinę Kanados dalį. Apsigyveno vietovėje, kuri buvo pavadinta Arcadia. Taip ją pavadino italas tyrinėtojas Verrazano, nes vieta jam rodė tokia graži, apaugusi taip medžiais, kaip poetų aprašoma senovinės Graikijos dalis, tada vadinta Arcadia.

Lyg tyčia ir vietiniai indėnai ligi baltųjų žmogaus atvykimo tą šalį vadino panašiai skambiančiu vardu — "Cadie". Ilgainiui čia atsikėlusiu žmonių lūpose iš Arcadijos pasidarė lengviau tariamas vardas — Acadia.

Kaip "The Philadelphia Inquirer" (1970.6.29), į kurių dėmesį atkreipė skaitytojas iš Philadelphijos, mini istorikų bei geografų liudijimus, tie atvykėliai iš Normandijos buvę garbingi, dori, blaivūs, išdrąsę. Ir gyvenę turtingai.

Bet jie buvo prancūzai ir katalikai. Ir tai buvė priežastis jų būsima nelaimė.

1755 metai: deportacijos

Šią Kanados sritį užėmė anglai protestantai. Užgrobikai ėmėsi genocido čia išsikūrusiems prancūzams katalikams. Jų namus sudegino, gyvulius iškerdė, o pačius gyventojus, kaip kaimėnų, suvarė į tam tikslui surinktus laivus. Seimos daugelis buvo perskirtos. Kitiems ir neteko daugiau pamatyti savo artimųjų. Prasidėjo deportacija. Salygos laivuose buvo baisios. Daugelis mirė nuo ligų.

Laivai norėjo nelaiminguosius iškelti kur nors uostuose prie Atlanto. Bet vietos gyventojai nenorėjo jų įsileisti. Kaip tas Philadelphijos laikraštis mini, kai kurie laivai buvo sustoję ir Philadelphijoje. Jų čia taip pat nepriėmė. Ir 450 žmonių per tris žiemos mėnesius čia turėjo išbūti laivuose. Jų išmirė 237.

Naujoji buveinė: tarp kitų etnininių grupių

Pasiekę pagaliau Louisianą, kuri tada buvo Prancūzijos kolonija, dar neparduota Amerikai. Pasiekę betgi iš 18,000

Vienos prancūzų grupės odisėja, kurią gali skaityti kaip senos etninės grupės išvykimą iš gimtosios žemės ir likimą šiame kontinente

Louisianos valstybėje gyvena daug prancūziškos kilmės gyventojų.

tik 4,000. Iš čia kai kurie senesni mėgino parkeliauti atgal Kanadon — bent mirti. Kiti buvo perkelti atgal Normandijon. O branduolys pasiliko. Daugumas kūrėsi iš naujo vadinamoj "bayon" srity, tarp Texas ir New Orleans. Zemė čia buvo derlinga, rami. Atvykusieji išgyveno tarp prancūzų, afrikiečių, ispanų ir indėnų. Bet jie liko tvirti katalikai ir laikėsi kiek galėdami drauge.

Afrikiečiai buvo atvykę daugiausia pro West Indiją ir kalbėjo prancūziškai — kaip ir akadiečiai, atvykę iš Kanados, kaip ir kiti prancūzai, atvykę į plantacijas. Ispanų kalba sunykusi, užleisdama vietą prancūziškai, kurią čia pavadino "creolų" kalba. O visus čia tuos gyventojus — prancūzus, afrikiečius, ispanus — ėmė vadinti "Cajuns" vardu.

Atėjo kita nelaimė.

1861-65 metų pilietiniai karai: po jų ir "viršinimo" politika

Pilietiniai karai "Cajuns" gyventojus nuskurdino. Įjungtus į Amerikos Jungtines Valstybes juos, prancūzus, katalikus, nuskurdintus, ėmė laikyti žemesnės klasės žmonėmis. Ir jie patys ėmė save tokius laikyti.

Prasidėjo 19 šimtmečio Amerikos "Melting pot" politika. Visokio kilimo amerikiečiai pagal tą politiką turėjo virsti vienos kultūros tauta. Louisianai tai reiškė prancūzų kalbą

pakeisti anglų kalba. Politikos šūkis buvo: "viena valstybė, viena tauta, viena kalba".

Akadiečiai greitai pajuto prievartą: mokyklose jų vaikus mušė ir kitaip baudė, kai jie prabilavo prancūziškai. Jiem buvo kalbama, kad kalbėti prancūziškai esanti gėda, pažeminimas. Tėvai, norėdami vaikams geresnės ateities, stengėsi atsisakyti nuo savo kalbos ir priimti jiems persamąją. Dage-

lis patys pajuto savo menkavertystę: gėdinosi pašaliečių prisipažinti kalbą prancūziškai, užsigindavo tos kalbos nemo-ka. Kitas dar prabilavo prancūziškai, bet tuojau pasiteisindavo: tai nesanti prancūzų kalba; tai tik kreolų...

Bet istorija pasisuko netikėta vaga.

Prieš porą metų: "Ici on parle français"

Atsirado toks Jimmie Domengeaux, drąsus, kietas ir realus vyras, politikas, valstybininkas, kuris pradėjo sąjūdį už prancūzų kalbos teises ir savi-garbą buvusių akadiečių, vadinamų "Cajuns", kurių esą dabar pusantro milijono.

Domengeaux atsisotėjo prieš sąjūdį, kuris vadinasi "Taryba už prancūzų kalbą Louisianoj". Sąjūdis veikia tik porą metų, bet jo vaisiai aiškūs. Louisianos valstijos legislatura nutarė, kad prancūzų kalba būtų mokoma pradžios mokyklose, o mokytojų paruošimo in-

titutas turi įtraukti į programą ir prancūzų kalbą.

Louisianos įstatymų leidėjai sutiko paremti prancūzų švietimo programas televizijoje ir visus oficialius dokumentus rašyti dviem kalbom — angliškai ir prancūziškai.

Iš Prancūzijos atgabenta 50 mokytojų dirbti Louisianos mokyklose. Kanada, Louisiana ir West Indija sutarė keistis mokytojais ir mokiniais.

Tai vis vaisiai esą minėto Jimmie Domengeaux, kuris dabar esąs 60 metų, turįs didelį pasitikėjimą krašte. Ironija lėmė, kad tas kovotojas už prancūzų kalbos teises nei rašyti nei skaityti prancūziškai nemo-

ka. Jis ir kalba dėl to, kad praeitis sunaikino čia prancūzų kalbą, privertė prancūzus savos kalbos gėdytis ir save

menkinti. Jis ir sako: "Mes turime išgelbėti ir šį kraštą padaryti dvikalbį". Domengeaux sutelkia savo veiklą į vieną aiškų tikslą, tardamas: "Išgelbėti kalbą — tai reiškia išgelbėti kultūrą".

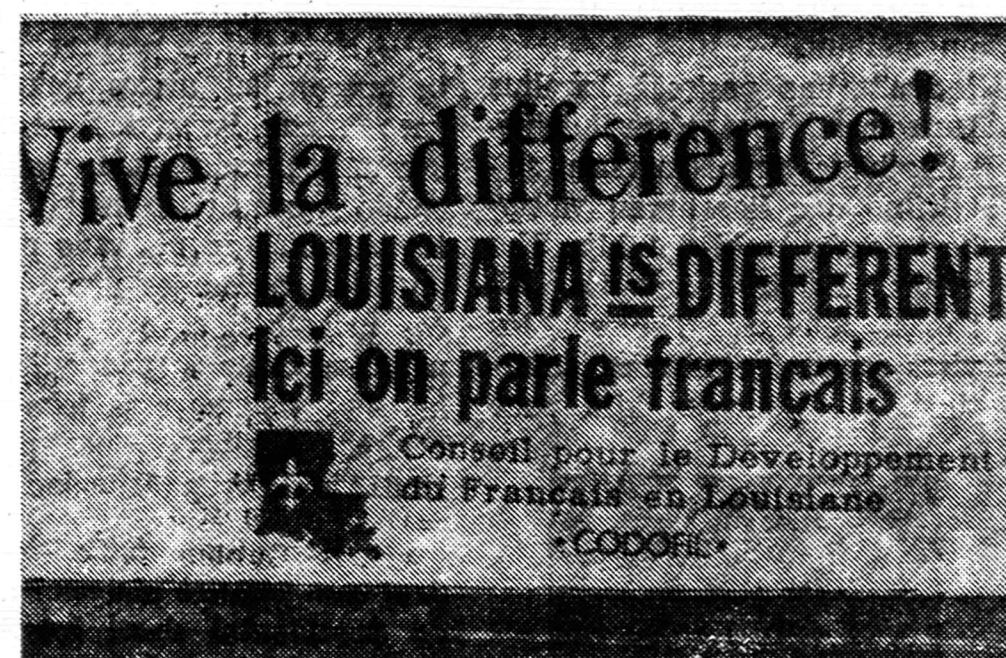
Ir tokie atgimimo ženklai ėmė rodytis čia taip pat tarp afrikiečių, tarp indėnų. Domengeaux tai laiko geru ženklu Amerikai, Amerika esanti įvairialypė, ir tai išlaikyti esąs didelis valstybės uždavinys. "Gerai, jei žmogus žino ir myli savo kultūrą, palikimą — sako Domengeaux — tai duoda žmogui savo vertės pajautimą, ir, aš sakysiu jums, kad save gerbiantis žmogus yra geras žmogus — geras amerikietis".

"Vive la difference!"

"Louisiana is different"

"Ici on parle français!"

Tokius šūkius platina minėtoji taryba — Conseil pour le Developpement Francais en Louisiane.

Pakelės lenta, skelbianti, kad Louisianoj kalbama ir prancūziškai.

Bažnyčioje ir šalia jos:

Vatikanas nutrauks santykius su lenkų egziline vyriausybe?

Vatikanio radijas pranešė, kad popiežius Paulius priėmė audiencijoje Kazimierz Papee, Lenkijos prieškarinės vyriausybės paskirtą ambasadorių prie Vatikano. Nuo 1945 Vatikane jis naudojosi diplomatinėmis privilegijom kaip Lenkijos egalitabilinės vyriausybės atstovas. Tačiau, kaip The Catholic Review rašo, 1959 Vatikanas tas privilegijas atšaukė, oficialiai aiškindamas, kad Papee negali įteikti įgaliojimų, kuriais pagal tarptautinę teisę jis galėtų būti laikomas ir toliau atstovu. Tai buvo popiežiaus Jono XXIII laikais. Tuo pat metu buvo paskelbta, kad Papee gali būti chargé d'affaires.

Dabartiniame Amerikos "Catholic Almanac" Papee vadinamas "gerent of the affairs of the ambassadorship". Pagal "Catholic Review" informaciją minėtas Vatikano radijo pranešimas komentuojamas kaip Papee iškvietimas pas popiežių, kad jam būtų pasakyta, jog Vatikanas pasiryžęs nutraukti ryšius su Lenkijos egziline vyriausybe. Esą tikima Vatikane, kad tokiu žygiu bus laimėti geresni santykiai su komunistine Lenkijos vyriausybe.

Vatikanas "nusiginklavo"

Popiežius Paulius panaikino tris "karinio pobūdžio" dalykus, kurie buvo išlikę visą šimtą metų nuo tada, kai popiežius turėjo Romos valstybę. Dabar popiežiaus "Valstybė" teturi 108 akirus plotus, ir anos garbės sargybos nereikalingos. Daugumas jų įjungti į civilines tarnybas. Viso tuose daliniuose buvo apie 700 vyrų. Paliko tik šveicarų sargybą, kurioje yra 60 vyrų.

Nubraukė titulus

Kaip rašo "The Cath. Review", dar 1968 popiežius Paulius patvarkė, kad prie monsinjorų titulo nebūtų vartojami priedėliai "right reverend" ir "very reverend". Tiesiog prelatai ir gana.

"Right reverend" priedėlių turėjo vadinamas Domesticus prelatas, skiriamas visam jo amžiui. Dabar jis galės vadintis "Jo šventenybės garbės prelatas". Su priedėliu "Very reverend" vadinami "Papal chamberlains", skiriami tik tam laikui, kol pats popiežius gyvas, dabar galės vadintis "Jo šventenybės kapelionais".

Privatinės mokyklos ir konstitucija

Michigano vyriausios teis-mas 3:2 balsais patvirtino, kad parama privatinė mokyklų mokiniams neprieštarauja konstitucijai.

Tai trečia valstija, kuri tokį sprendimą padarė. Prieš tai panašiai išaiškino Rhode Island ir Pensilvanijos teismai.

Michigano privatinės mokyklos, kurios aptarnauja 280,000 mokinių, turėtų gauti 22 mil. Iš jų leidžiama mokėti pusę algos mokytojams, kurie dėsto laicistiniuose dalykuose.

Ar tais pinigais mokyklos galės pasinaudoti, dar neaišku, nes lapkričio mėnesį balsuojamas pasiūlytas priedas prie valstijos konstitucijos, kad privatinė mokyklų mokiniai nebūtų remiami.

New Yorko katalikų mokyklos

Pagal "The Tablet" informaciją New Yorko valstijos katalikų mokyklose yra 700,000 mokinių. Nuo birželio mėn. skaičius sumažėjo 32,000. Vertinama, kad vienas mokinyss val-

(nukelta į 4 psl.)

VILNIAUS ŽYDŲ SKUNDAS

Septyni Vilniaus žydai š.m. vasario 1 pasiuntė laišką Izraelio ministeriui pirmininkui Golda Meir ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijai. Savo laišką jie pradeda: "Mes rašome jums šį laišką iš SSR Lietuvos sostinės Vilniaus".

Jie jį rašė labai ilgai laukę ir tik po nesėkmingų apeliavimų savo valdžiai, nes norį išvykti iš SSR ir grįžti į savo protėvių žydų valstybę — Izraelį, o Sovietai neleidžia jiems išvykti.

Nusiskundę nacių įvykdytu genocidu, dabar siaučiančiu antisemitizmu ir pasitaikančiais pogromais prieš žydus, laiško autoriai apie jų gyvenimą Lietuvoje prieš II-jį pasaulinį karą rašo: "Nedaug iš mūsų beliko Lietuvoje, šiame puikiame žaliame krašte, Baltijos pakrantėje. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse žydų bendruomenė Lietuvoje turėjo per 300,000 savo narių, kurių 87 proc. buvo išžudyti. Niekas kitas, tik mes tebeprisimename patys save šiandien. Netgi neleidžia žydų kalba būti išrašyta tose vietose, kur buvo vykdomos masinės

žudynės. Ten nėra paminklų nei "Kaddish", nei "Yizkor". Neleidžiama mums susirinkti devintame forte paminėti masinių žudynių aukas.

Maždaug penkis šimtmečius buvo džiaugiasi klestinčiu gyvenimu. Dalis mūsų žmonių, kurių sūnūs su dėkingumu šio krašto sostinę vadina "Yerushalem de Lita" (Lietuvos Jeruzalė). Lietuvoje, ypačiai Vilniuje, buvo išaugusi išimtinai skirtinga aukšta kultūra. Ten tvarkingai veikė hebrajų ir žydų mokyklos: pradžios mokyklų tinklas, aukštojo mokslo institucijos; ten buvo pasaulinio garso Strašūno biblioteka, Žydų mokslo institutas, daugybė knygų, laikraščių bei žurnalo, spausdinamų hebrajų ir žydų kalbomis, ten buvo žydų teatrai ir klubai. Visa tai, kas buvo, jau nebėra ir nebus".

(Laisvas vertimas dalies laiško, paskelbto "Religion in Communist Dominated Areas" biuleteny, 1970 m. birželio mėnesio laidoje, nr. 11-12, 475 Riverside Dr., Room 621, New York, N.Y. 10027). (Elta)

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — Lietuvių advokatas — 80-30½ Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Koplyčios patūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentis dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas patarnauja kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5838.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknėlėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountsinide, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 55.7 sekma-dienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn. telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHLL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 val.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMP-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS

INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. 312-476-2242

Dr. St. Backis kalba poeto Milišiaus minėjime New York'e rugsėjo 27 d. Kultūros Židiny.

Nuotr. V. Mazelio

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Stralpanius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais. Nenaudoti stralpanius saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti stralpaniai nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ŽIDINIO STATYBA PRADEDAMA PAVASARĮ
IKI TO LAIKO TURIME SUTELKTI 200,000 DOL.Provinciolo Tėv. J. Gailiūšio pranešimas
lietuvių visuomenei

Persitvarkius pranciškonų vienuolijos vadovybei, paskiriems asmenims atvykus į naujas vietas, vėl prasidės pilnu tempu įvairūs darbai, kurie peršikėlimo metais buvo lyg truputį sustoję. Vienur yra svarstomi nauji planai, kituose vienuolynuose norima išlaikyti turimas pozicijas, o dar kitur bus tęsiama tai, kas anksčiau buvo pradėta, bet nespėta užbaigti. Prie šių paskutiniųjų priklauso ir Brooklyno vienuolynas su jo pradėtais vykdyti, bet nebaigtais planais.

KULTŪROS ŽIDINIO
STATYBA

Kaip lietuvių pranciškonų provincijolas čia noriu pareikšti visuomenei ir savo vienuolijos nariams, jog Brooklyno kultūros židinio statyba bus tęsiama toliau ir ji bus vykdoma pagreitinu keliu. Už šią statybą pasisakė naujoji pranciškonų vadovybė, to nori visi pranciškonų vienuolijos nariai, lygiai kaip ir visa Brooklyno bei jo apylinkių visuomenė. Labai apgailestaujama, kad šio projekto realizavimas ne dėl vienuolijos kaltės taip ilgai užsėtęs. Delsiant statybą, labai daug prarandama, nes medžiagos ir darbas vis labiau brangsta, daugelis mūsų didžiųjų rėmėjų iškeliuoja į amžinybę, o visuomenei gali kilti abejonų mūsų pačių pajėgumui. Už tai mūsų visų tebūna tvirtas ryštas, jog ateinančių pavasarį turime pradėti statybą. Ilgiau nebegalime laukti.

Ryšium su tuo tebūna taip pat ir kitas stiprus pasiryžimas, jog dar šį rudenį, per šiemetį ir

ateinančių pavasarį mes turime statybos fondui surinkti papildomai bent 200 tūkstančių dolerių. Tai nemaža suma, bet ji nėra gąsdinanti. Ją reikia gauti, nes kitaip sukomplikuos pačią statybą. Tad šiuo raštu prašau visų darbo, aukos ir drąsos. Bendromis jėgomis tikrai pasieksime savo tikslą.

KIEK IKI ŠIOL KULTŪROS
ŽIDINIUI GAUTA

Teko nugirsti kalbant, jog pranciškonai seniai jau turį milijoną, juk "Darbininke" tiek daug ir tokios didelės sumos buvo skelbtos. Kiti dar priduria, kad pranciškonai gausią pagalbą iš Romos, ar iš vyskupijos, o blogiausiai atveju užtrauks tokią paskolą, kad bežiūrint visi pastatai išaugsi. Aš manau, kad dalykas yra rimtas, turime didelį projektą prieš save, dėl to reikia ir rimtai jį planuoti bei svarstyti. Taip pat aš manau, jog yra atėjęs laikas, kada visi turime žinoti, kur stovime ir ko siekiame. Už tai čia ir bus į šiuos visus klausimus atsakyta.

N. N. AUKOJO VIRŠ
200 TŪKSTANČIŲ

Tuo metu, kai tik pradėjome kalbėti apie kultūros židinį Brooklyne, vienas gerasirdis lietuvis atskubėjo pranciškonams į pagalbą su didele aujonių mūsų pačių pajėgumui. Už tai mūsų visų tebūna tvirtas ryštas, jog ateinančių pavasarį turime pradėti statybą. Ilgiau nebegalime laukti.

MIKALOUJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(29)

Viskas padabinta rūtomis. Ragašio kepaluose besą plutos įdubimai, ir kiekviename įdubime įmeigta rūtos šakelė. Išrodo, kad kepalui po krosninių esant, ir rūta ant jo stovėjo, kaip dabar. Padaro taip: šeimininkė, prieš šaudama kepalą po krosnį, tešloje daro įdubimėlį ir čia įmeigia šakaliuką. Taip padaro keliose vietose. Iškepus, kada reikia, ištraukia šakaliukus ir įmeigia rūtą. Atrodo, kad čia rūta prikypusi.

Yra ant stalo ir duonos bakanas, tokiu pat būdu apkaistytas rūtomis. Be rūtų, duonos bakanas išdabintas ratilais, mat, kepat jį išbado stiklinės kraštais. Asočių kaklai sujusiti siūlais, ir už siūlų prikaišioti rūtų. Stalai apdėti "Dievo dovanomis", kad ir staldengtės nematyti, kaip sakoma, net stalai lūžta; mediniuose ir kituose žibintuose dega lajinės žvakės.

Kai stalai patiekti, rikiuojasi žmonės: ant suolo, gale stalo, sėdasi sėdai, už jos jaunoji, toliau vyriausioji drauska, viena iš tų, kur mergava jaunąją, dar toliau — kitos prašytos drauskos. Likusios kaimo mergaitės spiečiasi prie lovos, prie krosnies ir dainuoja atitinkamas tam laikui daineles:

Jok, bernyti, rudenėl,
O nejoj pavasarėl,
Kai rugeliai želmenuose,
Žalios rūtos garbanose...

Vyriškasis jaunimas visas išsipila ant kiemo, užkardo kiemo vartus ir su žiburiais laukia atvažiuojančios "anos šalies". "Ana šalis" — techniškas vestuvių žodis, reiškias sveikimus, priešingus mums žmones, nuo kurių reikia gintis, su kuriais reikia susigrumti. Tam reikalui įvažiuojamas į kiemą persautas kartimi, vadinasi, kietas užkardintas. Šis paprotys ženklina kažkurį įymią apeigą mūsų protėvių vestuvėse labai gilioje senovėje.

Būta visokių revoliucijų

Amžių bėgyje yra buvę įvairių rūšių revoliucionierių. Vieni buvo sukilę prieš nežmoniškas gyvenimo sąlygas; kiti kovojo dėl naujos politinės ar socialinės santvarkos; dar kiti kėlė maištą tik dėl paties maišto. Tuose sukilimuose buvo naudojama visokia taktika.

Ypač dominuojanti iš jų buvo

sistemingas smurtas. Tačiau istorijoje yra keli žmonės, kurie siekė pakeisti savo brolijos ir individų gyvenimą ne smurtu, bet meile ir pasiaukojimu. Vienas iš tokių viduramžių buvo šv. Pranciškus Asyžietis. Jo revoliucija buvo už taiką, ir taika buvo jo būdas.

Šv. Pranciškus troško, kad žmogus susitaikytų su Dievu, su savimi ir su savo prigimtimi. Jis buvo susirūpinęs ne tik panikinti smurtą ir karą, bet ir išvengti tų blogybių, geras darbais.

Pax et Bonum!

Savo šūkyje: "Pax et Bonum!" (Ramybė ir Gėris) šv. Pranciškus išliejo savo asmenybės kilnumą ir savo idealo pajėgumą. Iš jo sau rinkosi naujas ir amžinai nesenstančias idėjas.

Šv. Pranciškaus sveikinimai, pamokslų temos ir jų turinys, kaip kokia druska, buvo persūdinti ramybės dvasia. Dėl to jis ir tapo didžiosios meilės ir ramybės dainium.

Legenda pasakoja, kad šv. Pranciškaus laikais Asyžiuje vienas žmogus turėjęs keistą paprotį. Kai tik sutikdavęs Pranciškų, jis paklodavęs savo apsiaustą jam po kojų, sakdamas: "Pax et Bonum!" Pranciškus supratus tuos gražius žodžius ir juos pasiėmęs savo šūkiu, kuriuo vedinas iškeliavo į pasaulį skelbti žmonėms taikos, gėrio ir išganymo.

Taikos šauklys

1207 balandžio mėn. netoli Asyžiaus, Gubbio miške, Pranciškų iš pasaulio užpuolė plėšikai ir užklaudė: "Kas tu esi per vienas?" Jis ramiai atsakė: "Aš esu didžiojo Karaliaus šauklys!"

1208 vasario 24, šv. Mato šventėje, išgirdus koplyčioje kunigo perskaitytus evangelijos žodžius, Pranciškui visiškai pasidarė aišku, ką reiškia mintas šauklys ir koks turi būti jo šūkis. Nuo tos dienos Asyžiaus mieste galima buvo matyti nepaprastų reginių... Gatvėse ir aikštėse žmonės jį sutikdavo basą, rudine apvilksu, ir virve persijuosusį, sveikinanti kiekvieną žodžiais: "Tegul Viešpats duoda tau ramybę!"

BENVENUTAS
RAMANAUSKAS, O.F.M.

Neramybės buvo pašalintos, priešai sutaukinti, avis su vilku gulėjo vienas šalia kito... Karai ir vaidai pranyko, kai širdis skelbė taiką...

Netoli Gubbio, kur šv. Pranciškus prijaikino vilką, 1208 metams atminti buvo pastatyta koplyčia; jos sienoje įmūrytas ornamentas su įrašu: Pax et Bonum.

1210 lapkričio 9 Asyžiuje tarp "majores et minores" (tarp valdančių ir tarnaujančių Asyžiaus miesto gyventojų klasės) buvo padaryta pirmoji šv. Pranciškaus "Magna Charta" (Taikos Sutartis). Abi klasės susitarė ateityje sutikti visuose reikaluose, kurie būtų naudingi Asyžiaus miestui. Iš to matome, kad šv. Pranciškus nepalyginamai geriau už kitus suprato savo laikų socialinę santvarką.

šv. Pranciškų — taikos apaštalas

— Prašomėt, prašomėt, svečiai! Iš Karaliaučio, pas mus pernakvoti! Žirgams bus arkliedės, žmonėms lovos.

— O kepurėms ar bus kabliai? — atsiliepė vienas iš atvažiuosiučių.

— O kaipgi, kepurėms kabliai...

— Užsikloti bus vieniems akėčios, kitiems kopėčios, — atsiliepė vienas iš būrio.

— Oha, Ažytėnų vestuvės! — rėkia vieni.

— Oha, oha! Kodėl nebuve! Oha! Žinoma, kad oha! — rėkia kiti.

Stai svečiai gryčioje. Jauni pirmiausia žiūri į eilę mergaičių, susėdusių suole. Visi sveikinasi. Kieme jie ejo lenktynių, kas sukčiau pašnekės, kovojo iškalbiu, dabar geruoju. Na, buvo kiek pasididžiavimo, pavydo, ne be to. Visur yra šurkštumo.

Vienas jaunikačių, vyriausias brolis, nešinas lėkšte, uždengeta baltu audiniu, priėjo prie galo stalo. Ant lėkštelės buvo padėtas vainikas, su riestais ir mažą baronkytę, nupintas iš smulkųjų rūtų lapelių. Lėkštelę padėjo ant stalo prieš jaunąją. Padėjęs prašeko:

— Stai jaunikaits Mataušas Madelis atsiuntė jaunąją Barborą Eiduliukei šį rūtų vainiką ir prašo tą daboti, kito neieškoti.

Svočia paėmė tą vainiką ir

Biografas Celanietis rašo, kad šv. Pranciškus 1212 priėmęs į ordiną poetą Gulielmo Divi, vadinamą dainių karaliumi, jį apvilkęs rudine, perjuosęs virve ir praminęs Pacificus (Taikusis).

1217 gruodžio 31 šv. Pranciškų, su broliu Silvestru atvykęs į Arezzą, ten rado besigincijančias dvi miesto partijas. Sventasis Viešpaties vardu liepė broliui Silvestrui išvartyti iš miesto piktašias dvasias. Brolis Silvestras, priešęs prie miesto vartų, balsiai šaukė: "Jūs, visi šėtonai, traukitės iš šios vietos! Tai sakau jums visagalio Dievo vardu ir jo tarno Pranciškaus paliepimu." Greitai po to susitaikė abi partijos. Menininkas Giotto tą Arezzos "šeTONų išvartymą" pavaizdavo Asyžiaus bazilikoje, freskoje ant sienos (1296-99).

Istorija pasakoja, kaip su Kryžiaus karo dalyviais Pranciškų keliavo Palestinon ir

pakelėje 1219 birželio 24 apėmė Egipto sultoną Malek el Kamel. Su juo turėjo pokalbį, sveikindamas jį taikliais ramybės žodžiais: Salem aleikum!

"Palieku tau ramybę"

Studentas Tomas iš Spalato 1222 rugpjūčio 15 Bolonijos miesto aikštėje pirmą kartą girdėjo šv. Pranciškaus pamokslą. Jis rašo: "Aš gyvenau tame mieste, kada atsitiktinai girdėjau Pranciškų sakant pamokslą aikštėje, kur buvo susirinkę beveik visi miesto gyventojai. Jis kalbėjo apie angelus, apie žmones ir apie demonus taip iškalbingai ir tiksliai, jog net mokyčiausieji buvo nustebinti, kad toks nemokytas žmogus gali taip gerai kalbėti. Jo pamokslą mintys labiau buvo panašios į pokalbį, ieškanti, kaip nuslopinti neapykantą, ir siūlantį taiką. Jo drabužiai buvo suplyšę, pasirodymas menkas, veidas be grožio, tačiau jo žodžiai, kaip niekas kitas, pasiekė savo tikslą: sutaikė Bolonijos kilminguosius... Džiaugsmas buvo neišpasakytas. Moterys veržėsi prie jo asarodamos, kad tik gautų skiautėlę jo drabužių..."

Jau nebegalėdamas kreiptis gyvu žodžiu, 1223 šv. Pranciškų kreipėsi laiškais į anų laikų įvairių luomų žmones bei tautų valdovus: "Visom miesto galvom, patarėjams, teisėjams, visiem pasaulio valdovom ir kitiem, kurie gaus šį laišką, broli... Pranciškų linki... ramybės".

Taip pat ir jo "Saulės Giesmėje" (1225) yra pintas ramybės posmas, ir amžinai skambas ir nepraeinąs jo apaštališko gyvenimo aidas.

Pagaliau šventasis Beturtis mirties valandą, 1226 spalio 4, ištiesęs savo stigmatuotą ranką, atsisveikina su savo gimtoju miestu Asyžium, jį laimindamas: "Palieku tau ramybę".

Kai 1926 Asyžiuje buvo apvaikščiojamas 700 metų jubiliejus nuo šv. Pranciškaus mirties, visame mieste buvo panaudotas ir net ant namų sienų iškabintas pranciškoniškas ramybės šūkis "Pax et Bonum".

(nukelta į 4 psl.)

— Ne iš sauvalės ir ne iš išpykos takelius sūriais grindžiame, bet iš vargo. Pas mus, tamsta, visoje šalyje nerasi nė vieno akmenėlio. Vargus mes kėnciame: įseina artojas į lauką arti, reikia žuobri nustatyti — kalinės kalinės su sūrio gabalu. Jau mergaitė atneša pietus — gi žuobris dar neprirengetas. Pavalgo pietus, pasilsis — ir vėl kalinėja.

— Bet užtat midų vandens vietoje geriate, Kurių balių dar jums reikia?

— Midų pas mus ir veršiai geria, bet kas iš to? Mes alaus pasilgstame, niekada neragaujame. Pas tamstas begipu: užsimanote — ir padarote.

— Gi miežių ir apynių ar neturite?

— Miežių mes turime, visur jų pribarstyta, vištos nelesa. Apynių iš pūdymų ir laukų negalime išnaikinti: spurgai kaip eglės skujai, niekas jų neskina. Bet kaip padarysi alų, kad akmenų nėra?

— Kad turite miežių ir apynių, tai kam tie akmenys prie alaus?

— Padaryk jau tamsta alų be akmenų! Užtaisyk čepą be akmenų. Kuom virkščias užslogi, kad nekiltų?

— Kad sūriais takelius grindžiate, žuobrius kalinėjate, tai įmanysite sūriais ir čepą užtaisyti.

(Bus daugiau)

Darbo ir kovos ryšiai su prel. M. Krupavičium

(tęsa iš praeito nr.)

Reikalas svarbesnis už mirtį
Viename pirmųjų laišku iš tremties Vokietijoje kun. Krupavičius (1945 rugpjūčio 12) iš Wuerzburgo rašo:

"Guliu ligoninėje. Laukiu operacijos. Operacija gali, sulaužiusi visus amerikiečių suvaržymus, atidaryti laisvą pravažiavimą, kad ir pas tolimą dėdę Abromą. Bet ir šiuo metu nesustojia liežuvis niežėjus palabėti su Tavim Lietuvos laisvės reikalui, vadinasi, tuo reikalu, kuris yra svarbesnis už pavienių žmonių mirtis ir gyvenimus. Mes, Vlikas, darome visa, kas galima tuo reikalu. Kiek pasiekia mus žinios, jūs, broliai amerikiečiai, nieko nesigaliojate paaukoti tėvynės laisvės aukurai. Bravo ir dėkui: mūsų likimo lemėjai mūsų reikalui savo galutinio žodžio dar nedarė. Reiškia ir mums ir jums dar nemetas gulti saldžios apypietės, bet praktikuojant žengti pirmyn — valio, dalgeli, po pradalgėlių — ligi laimėjimo. Ne už menkniekį kovojam. Ant kortos pastatyta ne tik tautos laisvė, bet ir jos likimas, jos gyvybė."

Si jo laiško ištrauka puikiai charakterizuoja mūsų suaktyvininko ne tik kietą charakterį, bet labai gilų patriotizmą ir susirūpinimą savo tėvynės reikalais. Jis toks buvo savo jaunystėje, toks buvo visais laikais, toks tebėra ir dabar, sulaukęs 85 metų amžiaus.

Tame pačiame laiške kun. Mykolas nusiskundžia, kad visokie kariniai suvaržymai neleidžia Vliko veikėjui susitikti su Amerikos Lietuvių Tarybos veikėjais, kad pasitartų, pasiguostų, paplanuotų. Jis padarė ir keletą konkrečių pasiūlymų mūsų veiklai praplėsti, kuriais bandėme pasinaudoti. Tarp jų buvo ir šis: JAV kariniai, lavavę karo mūšiuose, paruošia stiprų memorandumą reikalaujanti atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Po memorandumu pasirašo gausus jų būrys. Jis pabrėžė, kad lietuviai amerikiečiai kariai kovojo ne vien tik už didžiųjų valstybių interesus, bet ir mažųjų tautų laisvę, taip pat ir už Lietuvos laisvę.

Vliko darbai ir vargai
Jau esu minėjęs, kad aš, kaip Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, būdavau "apverstas" Vliko pirmininko kun. Krupavičiaus laiškais. Juose prašymai, sugestijos, informacijos ir net reikalavimai. Deja, ne viską galėdavome atlikti, patenkinti, nes ir mūsų veikloje buvo ir sunkumų ir kliuvių.

Savo laiškuose suaktyvininkas pasiskundavo ir dėl nesančių Vliko viduje. Tuo pačiu primindavo ir mums reikala gražinti ALT-on pasitraukusius tautininkus. Apie tai viename iš laišku (1947 liepos 18) tarp kitko rašo:

"Sėdim už bendro darbo stalo 10 spalvų riterių — kovotojų. Kliūčių kyla neretai ir ne bet kokių — kietų, atkaklių. Ne vieną kartą kyla tarpusavės kovos, ir savo riteriškus durtuvus nukreipiam ne į priešą, bet į savųjų kaktas. Bet pakovojam, nutylam, susigiedam ir vėl urmu visi prieš bendrąjį priešą. Rūkstu kartais, nejuoku. Bet nepaisant to ir tokiose sąlygose manom, kad visų bendras frontas yra būtinas dalykas ir išganingas, kad susiklimas būtų priešui džiaugsmas. Savo mastu ir Jūsų santykius matuojam. Bet ten ne mes matininkai, o Jūs. Tik prašau taip matuoti, kad MOČIUTES nenu-skriaustumėt".

Paskutinieji žodžiai buvo tautininkams dėl nesutarimo dirbti bendrai vienoje Lietuvos laisvimo organizacijoje. Bet kai

Prel. M. Krupavičiui š.m. spalio 1 sueina 85 metai

LEONARDAS ŠIMUTIS

mes susitarėm — tautininkai grįžo į Amerikos Lietuvių Tarybą, apiro Vliko vienybė. Tada Vliko pirmininkas kun. Krupavičius rašė: "Mat, Jūs atkūrėte savo vienybę, o mes saviškę apardėme."

Suaktyvininkas Amerikoje
Kai Vliko atstovai — kun. M. Krupavičius ir V. Sidzikauskas lankėsi Amerikoje (1949),

ALT vadovams teko artimai su jais padirbėti, dažnai pasiūlyti asmeniškai ir įvairiuose pobūviuose kartu dalyvauti, kelis kartus drauge vykti į Washingtoną. Miela suaktyvininką tada teko dar geriau pažinti. Vykau drauge su juo į JAV Valstybės departamentą, pas žymesnius senatorius, kongresmanus, net pas viceprezidentą Richard Nixoną, Katali-

Prel. Mykolas Krupavičius Vokietijoje

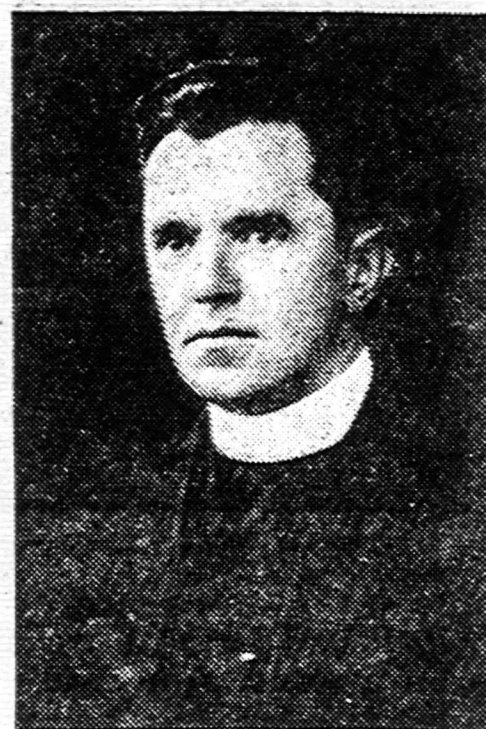
kų Veikimo centre (NCWC), pas vyskupą O'Boyle (dabar arkivyskupas, kardinolas). Stebėjau jo daromus pareiškimus amerikiečių spaudos konferencijoj Washingtone. Visuose susitikimuose bei pasikalbėjimuose suaktyvininkas pasireiškė kaip stiprus politikas, valstybininkas. Jis buvo santūrus, tačiau griežtas savo pareiškimais, prašymais bei reikalavimais. Visiems jis padarė labai gerą įspūdį, susilaukė atitinkamos pagarbos.

Vlikui persikėlus Amerikon, persikėlė čia ir prel. Myk. Krupavičius. Netrukus Vliko vadovavimą perleido jaunesniam veikėjui, o pats pasiliko kaip garbingas patarėjas. Patarėjas ne vien tik Vliko, bet visų mūsų bendrųjų sąjūdžių darbuose ir veiksmuose. Ypatin-gai giliai yra susirūpinęs lietuvių išlaikymu. Šiam tikslui, dar tremtyje, Vokietijoje besidarbuodamas, visa savo energiją ragino kurti viso pasaulio kraštuose, kur lietuvių gyvenama, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Daugiausia vilčių dėjo į Amerikos lietuvių ir juos skatinio daryti žygius sukurti čia PLB sąjūdį — lietuvių, lietuviškai kultūrai palaikyti. Tuo reikalu Amerikos Lietuvių Taryba yra gavusi iš jo labai daug laišku, prašymų ir reikalavimų. Jis siūlė, kad Amerikos Lietuvių Taryba apsiimtų suorganizuoti čia Bendruomenę. Klausimą studijavome. Prie organizavimo prisidėjom.

Begyvendamas Amerikos lietuvių tarpe ir besekdamas jų gyvenimą, pats savo akimis matė ir girdi, kaip greitai vyksta čia mūsų tautiečių nutautėjimas. Tai jis skaudžiai pergyvena. Drąsiai bara tuos, kurie vie-

nu ar kitu būdu prie mūsų nutautėjimo prisideda. Vieni dėl to labai papyksta. Kiti galvoja, kad prel. Krupavičius yra per griežtas. Tačiau visi turime suprasti, kad jis tuo griežtumu bei kietumu lietuvių palaikymo atžvilgiu atlieka savo šventą pareigą, kaip žmogus, visą savo amžių paaukojęs savo mylimos tautos bei Lietuvos laisvės kovose, jos gerovei ir šviesiai ateičiai. Šiuo atveju jis jokių nuolaidų nedaro ir nedarys, nes ši kieta jo laikysena išsina iš jo didžio ir gilių lietuvių tautos meilės ir troškimo atkovoti Lietuvai nepriklausomą gyvenimą.

Minėdami prel. Mykolo Krupavičiaus 85 metų amžiaus sukaktį, kartu su juo pergyvename liūdesį ir skausmą, giliai su-prasdami, kaip yra tragiška visą savo gyvenimą dirbusiam, kovojusiam ir kentėjusiam dėl savo tėvynės laisvės ir gero- vės laukti gyvenimo saulėleidyžio tremtyje. Bet, Dieve, duok, kad dar savo gyvenimo saulėleidyje suaktyvininkas galėtų sugrįžti į laisvą, nepriklausomą ir demokratinę Lietuvą.

Prel. M. Krupavičius, Kalvarijos klebonas 1935 m.

ŠV. PRANCIŠKUS — TAIKOS REVOLIUCIONIERIUS

(atkelta iš 3 psl.)

Susiginčijusių taikytojas
1221 šv. Pranciškus į savo regulą įrašė: "Ieidami gi į namus, pasveikinkite juos, sakydami: Ramybė tesie šitiem namam!" Kai broliai įeina į namus, jie turi palinkėti ramybės tiems, kurie ten gyvena.

Savo testamente 1226 rašo: "...Viešpats man apreiskė, jog sveikinti turime šitaip: Tegul Viešpats duoda tau ramybę!"

Ką šv. Pranciškus skelbė, buvo labai paprasta, neišpūsta, nepagražinta ir lietuviškai tik viena dalyka — taika bei ramybė, kaip aukščiausią žmogaus gerį. Taiką su Dievu — laikantis jo įsakymų; taiką su žmo-

nėm — patiem dorai gyvenant; taiką su savim — turint ramią sąžinę.

Šv. Pranciškaus sekėjai su dideliu pasišventimu ir meile nešė taiką visiem luomam, visiem žmonėm. Jie turi daug nuopelnų Asyziuje, Areze, Bolonijoje ir kituose miestuose, kur taika dažnai būdavo pavirtinama iškilmingomis sutartinimis.

Šv. Pranciškaus litanijoje kreipiamasi: Šv. Prancišau, susiginčijusių taikytojau, melskis už mus!

Įamžintas meno išraiškoms

Daugely vietų tas paprastas ir tylią taiką nešąs šv. Pranciškaus gyvenimas tampa įamžintas meno išraiškoms

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS

(atkelta iš 2 psl.)

džios mokyklose atsieina 1034 dol. Kai tie 32,000 pereina į valdžios mokyklas, jos turės papildomai 32 mil. dol. išlaidų. Kitais metais numatoma taip pat 35,000-40,000 mokinių iš privatinų mokyklų. Taigi išlaidos padidės dar 35-40 mil.

Tas pats Minnesotoj
Pagal "The Cath. Review" informaciją Minnesotoj per paskutinius 5 metus katalikų mokyklose sumažėjo 43,000 mokinių. Tai reiškia išlaidų padidėjimą valdžios mokyklom 73 milijonus. Civil Liberties Union dar stengiasi, kad privatinų mokyklų mokiniai negalėtų nemokamai naudotis valdžios autobusais. Jei tai jiems pavyks, mokinių skaičius iš privatinų mokyklų didės valdžios mokyklose. Didės ir išlaidos.

Brooklyno katalikų mokyklų mokytojai
Brooklyno parapinių mokyklų mokytojai pasauliečiai pagal

naują sutartį gaus 1970-71 nuo 7,300 dol. su B.D. iki 14,500 su daktaro laipsniu ir 13 metų praktika. Nuo 1972 gaus 8,000-15,200. Sutartis baigsis 1972 rugpjūčio 31.

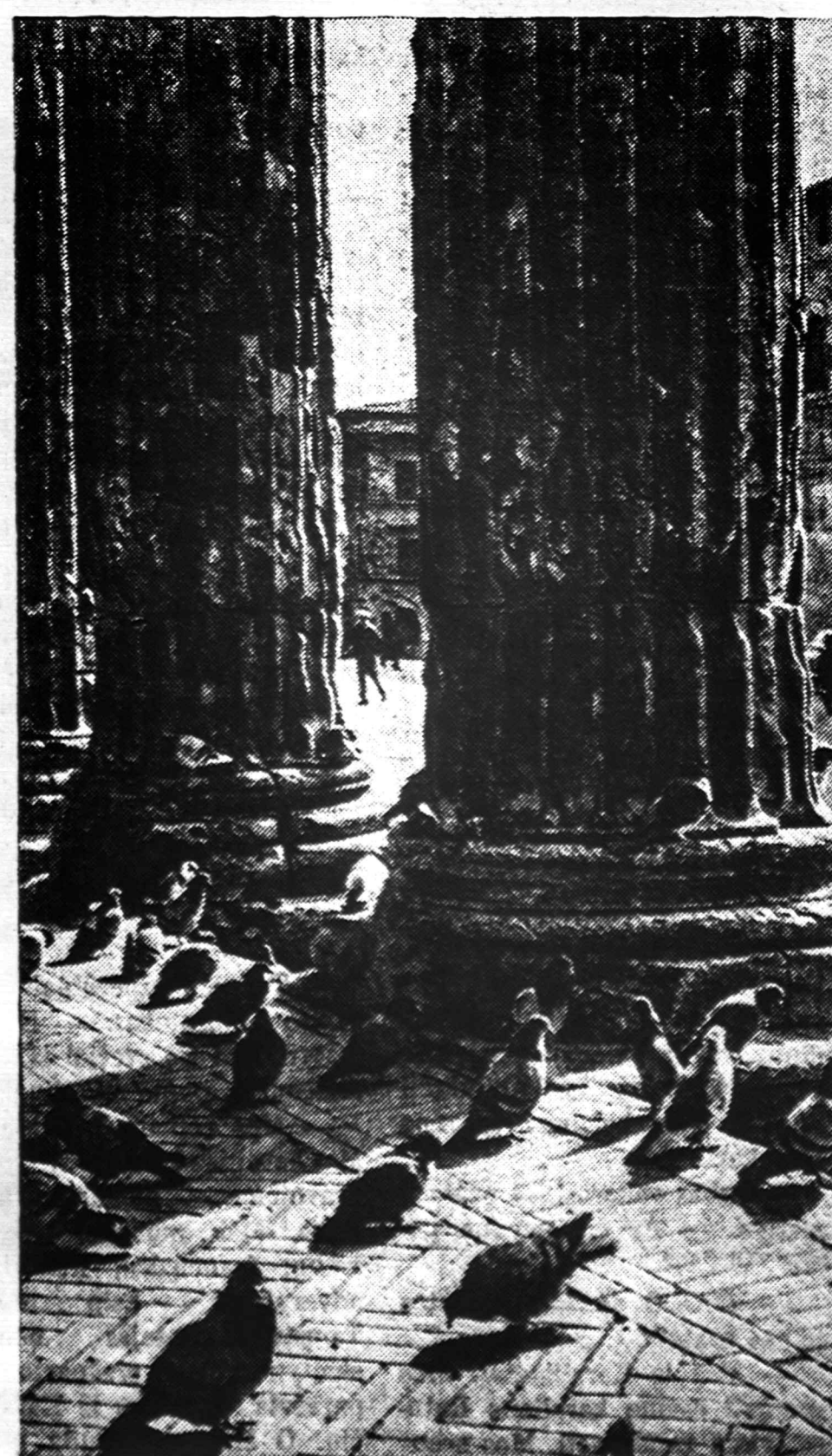
Lig šiol gaudavo nuo 6,300 iki 13,800.

— **Brooklyno arkivyskupas** Mugavero paskelbė rugsėjo 27 dienai rinkliavą užsieniei šalpai. Ją vykdo Amerikos vyskupai jau nuo 1943 m.

— **Arkivyskupo Mugavero** dabartinis rūpestis, kaip skelbė The Tablet, organizuoti parapišes tarybas, kunigų senatą, vyskupijos pastoracinę senatą.

— **Gallupas rado**, kad 75 proc. pasisako prieš "laisvę" pornografijai.

— **Ramparts**, kraštutinės kairės magazinas, kuris aiškina, kad dabartinė santvarka nepataisoma ir kad ją reikia griauti nugriauti, kaip rašo Time, būtų žlugęs dėl finansinės krizės, bet ji išgelbėjo keturi "labdariai" sudėję 200,000.

Balandžiai prie Asyžiaus Katedros

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELES

40 Lietuviškų Melodijų įgroti su simfonijos orkestru: Iš rytų šalelės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasėjau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainą dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uncių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jovau dieną, Sutems tamsi naktelė, Aušta aušrelė, šviesi pazarėlė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepelė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaras akordeonu įgroti 16 lietuviškų muzikos dalykėlių: Agunėlė, Siuntė mane motinėle, Palankė, Laisvės vargų daina, Dzimdzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siubavo, Šią nedidelę, Plaukia Nemunėlis, Mūsų šaukimas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvių Tautiniai Šokiai. Aš tuonytis, Landutė, Lenciūgelis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakaruškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis. Išleido J. Stukas, Mono 2 dol.

Linksmų Kalėdų. Rūtos ansamblio įdainuota: Leiskite rasi, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksmą giesmę, Sveikas Jėzau gimusi, Tylia naktį, Atleikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Sventa naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Tėvynės Meilė Nemari. A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktuje rami, Pradalguose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berneli venturių ir Vakaras. Kaina 2 dol.

"Dainuoju jums, Aurelija". Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens lelijos, Aukso žiedai, Ažuolų šlamesys, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos plokštelę kurią įdainavo A. Paukslenė. Stereo, galima naudoti ir mono, kaina 5 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno mūrai. Eisim, broliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, ievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainuotį, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per giria, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS BEVEIK UŽ PUSĘ KAINOS

"Atsiminimai iš Balfo veiklos". 404 psl., apie 150 idomų nuotraukų iš Amerikos ir Europos lietuvių gyvenimo. Čia rasite mokinių grupes, chorų, veikėjus ir t. t. Pamatysite kaip atrodėte prieš 20-25 metus.

"Vytautas the Great". 202 psl. Anglų kalboje istorinis veikalas, nušviečias Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Jaunimui ir kitataučiam ypač svarbu ją perskaityti.

Už abi knygas su minkštais viršeliais tik 5 dol., o už abi knygas su kietais viršeliais tik 7 dol.

Nr. 2. Sol. V. Noreikos Lietuviškos dainos ir operų arijos: Kur bakūžė samanota, Ugnelė, arija iš "Meilės eliksyro", L'Arlesiana — Frederiko romansas, Nemunėlis, Arlekino serena iš "Pajacų", arija iš "Rigoletto", Tris dienas, tris naktis, arija iš Toskos, Surdata N'Namuratto (A. Canio), Dicitencello Vuie — (F. Falvo), Bernužėli, nesvolio, Pradalgėlis. Kaina 6 dol.

Rūtos ansamblis ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu mėlynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sa-kyki, upeli, Džinguliukai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berneliui nesisiliūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelį. Pasakyk, žigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaup slaptinai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Sios bei kitos plokštelės ir knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Persiuntimui pridedama 50 c.)

Medicina LKMA suvažiavime

Ketvirtadienio, rugsėjo 3, rytą įvyko organizacinis Akademijos narių posėdis, o po pietų toliau tęsėsi paskaitos. Šį kartą popietė atiteko medikam.

Pirmąją paskaitą skaitė pats sekcijos vadovas prof. dr. Vytautas Pavilanius, peržvelgdamas gyvybės sampratą žmonių istorijos bėgyje.

Esą šiuo metu dauguma mokslininkų vadovaujasi mašininėmis Descarto filosofijos samprata, tikėdami, kad, supratę detales, supras ir visumą. Todėl biologijoje ir remiamasi bakterijomis, kaip paprasčiausiomis celėmis gyvybei tyrinėti.

Beieškodama gyvybės pradų, molekulinė biologija priėjusi išvados, kad enzymai nėra gyvybės pagrindas, tačiau, atro-

do, tuo pagrindu esanti tam tikra enzymų koordinacija, kontroliuojama branduolinės rūkšties. Gi branduolinės rūkšties struktūros supratimas atidaręs duris į vadinamąją "genetikos inžineriją", kuri gali perkelti genetinį charakterį iš vienos celės į kitą. Tai, anot paskaitininko, jau duoda teorinės žinias, kaip ateityje būtų galima pakeisti žmonių savybes.

Dar esąs ir kitas procesas — genetinis parinkimas, arba klonavimas, kurio dėka galima pagaminti dirbtinį gyvį iš dviejų visai skirtingų rūšių gyvių. Vieno gyvio kiaušinėlio (pvz. varlės) galima apvaisinti somatinio kito gyvio branduoliu (pvz. žiurkės). Pritaikant tai žmonėms, kyla klausimas, anot paskaitininko, ar kartais realiai ne-

grįšim į tuos graikų mitologijos laikus, pilnus centaurų ir chimėrų...

Žmogaus noro žinoti esą niekas negali atimti, tačiau yra svarbu nagrinėti visas galimybes ir spręsti, kas morališkai ir etiškai leistina.

Po eilės klausimų tolimesnė paskaita, parengta dr. Zėno Danilevičiaus, apie biologinių mokslų pažangą paskutiniame penkmetyje, skaitė dr. Aldona Užupienė-Lukienė.

Anot dr. Danilevičiaus, biologiniai laimėjimai per jo apibūtinamą laikotarpį beveik visi susiję su medicina. Vienas jų tai artėjimas prie gyvybės pažinimo ir gyvybės sintezės bandymai. Kitas — tolimesnis vėžio etiologijos paryškinimas. Taip pat elektroninių priemonių naudojimas organinėms funkcijoms koreguoti bei stimuliuoti; dirbtinių organų pritaikymas; natūralių prigimtinių kūno organų pakeitimas; pagaliau — korektyvinės organinės farmakologijos išvystymas.

Anot autorius, toji visa pažanga kai kuriuos paveikianti iš dalies pesimistiškai, nes iš visų atradimų daugiau tikėtasi nei atsieta. Net ir gyvybės pratęsimas šiuo metu esanti tik iliuzija, nes gyvybė tik sutalpoma, bet jokių būdu nepatęsijama. Pratęsimas reikštų galimybę žmogui išgyventi bent porą žmogaus gyvenimo amžių, o šiuo metu tik bandoma gyvybę apsaugoti nuo netikėtų aplinkybių, vedančių prie ankstyvos mirties.

Dr. Domo Jasaičio paskaitą "Medicinos istorijos fragmentai Didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje" skaitė dr. Juozas Sungaila.

Pasirodo, jog pirmasis raštuose užtikamas gydymas Lietuvoje yra okulistai, kurį, vėlyvau, kviečiant, kryžuočiai atsiuntė gydyti jo žmoną. Vėliau Jogaila turėjęs nuolatinį gydymą, o taip pat spėjama iš įvairių aplinkybių, kad ir Vytautas senatvėje turėjęs savo gydytoją.

16 šimtmečio gale Lietuvoje, jau būvę apie 25 medicinos gydytojai. Tuo metu net ir Vilniaus katedros kapitula turėjusi savo gydytojus, kurie būdavo sykiu ir tos kapitulos kanoanikais. Išskirtinas istorijos įdomumas yra vienas gydytojas, kilęs iš Vilniaus krašto, — Jurgis Petkūnas. Jis kurį laiką buvo kunigaikščio Radvilos gydytoju, o vėliau, tapęs Vilniaus kapitulos gydytoju ir tuo pačiu kanoaniku, 1567 buvo paskirtas Medininkų vyskupu. Taigi vyskupas — gydytojas.

Tačiau operacijų gydytojai nedarydavo. Pirmaisiais chirurgais buvo barzdaskučiai, kurių, kaip chirurgų brolijos, statutą 1509 patvirtino Žygimantas. Jiem pradžioje statuto buvo nustatytas 4 metų mokslas, o vėliau pratęstas iki 12 metų.

Tuo metu vienu kitur veikė vaistinės bei "špitolės" (t. y. prieglaudos — ligoninės). 18 šimtmetyje jau priskaičiuojama Lietuvoje 124 "špitolės", o tuo pačiu metu buvo atidarytos ir dvi medicinos mokyklos: Vilniuje ir Gardine. Pirmasis medicinos doktoratas Lietuvoje buvo suteiktas 1785.

Bendrai, to meto Lietuva higienos atžvilgiu būvusi Vidurio Europos lygio.

Po paskaitos dar kun. dr. V. Gidžiūnas, OFM, ją papildė, pridėdamas, kad medicinos srityje didelį vaidmenį suvaidino Bažnyčia, ypač vienuolynai. Kiek viename vienuolyne, anot jo, būvusi vaistinė, o vienuolis vaistinininkas sykiu ir gydydavo apylinkės žmones, kuriems po jų gydytojų nebūdavo prieinami.

Tėv. Jurgis Galiošis, OFM, Pranciškonų provincijolas

ALRK Vargonininkų ir kitų Muzikų S-gos centro valdyba 1968-70 m. Viršuje iš k. — V. Mamaitis — pirm., Al. Aleksis — garbės pirm., Alg. Kačanauskas — sekretorius; apačioje: M. Cibas — II-sis sekretorius, J. Stankūnas — vicepirmininkas, M. Liuberskis — iždininkas.

Amerikos Liet. Romos Kat. Vargonininkų ir Kitų Lietuvių Muzikų Sąjungos 49-sis seimas Brooklyne

Rugsėjo 7 Angelių Karalienės parapijoje įvyko ALRK vargonininkų ir kitų lietuvių muzikų seimas, kuriame dalyvavo apie 50 asmenų.

Svarbiausias seimo tikslas buvo aptarti vargonininkų ir kitų lietuvių muzikų veiklą, išrinkti valdybą ateinančiam dviem metams, pasisakyti gyvenamojo momento muzikiniams reikalais. Seimai rengiami kas dveji metai.

Iškilmingos pamaldos

Seimas pradėtas iškilmingomis koncelebracinėmis mišiomis, kurias aukėjo prel. J. Balčunas, naujasis sąjungos dvasios vadas — šios parapijos klebonas kun. A. Petrauskas ir kun. J. Pakalniškis. M. Haller "Missa Tertia" mišias lietuviškai ir prel. T. Brazio giesmę "O Visagalis" giedodavo N. Y. ir N. J. sąjungos narių choras. Solistai G. Mazurienė ir L. Stukauskaitė, M. Liuberskis. Raštu sveikino giedodavo pastarojo "Tėve mūsų" ir "Sveika Marija". Po mišių buvo pusryčiai ir po jų seimo atidarymas ir posėdis.

Iškilmingas posėdis

Seima atidarė sąjungos pirmin. V. Mamaitis ir į garbės prezidiumą pakvietė sąjungos dvasios vadą kun. A. Petrauską, buv. Lietuvos valst. operos solistę V. Zaurienę ir sąjungos garbės narius kompozitorius J. Čižauską ir A. Aleksį. Pastarasis seimui pirmininkavo. Oficialiai daliai sekretoriavo valdybos I sekr. Alg. Kačanauskas.

Invokaciją atkalbėjo ir mirusių narių pagerbimui vadovavo kun. A. Petrauskas.

Seima sveikino

Seimo metu buvo pasakyta sveikinimo kalbų ir pareikšta daug nuomonių. Šalia garbės prezidiumo svečių seimą dar sveikino seselė pranciškietė, vienas pirmųjų sąjungos steigėjų A. Visminas, kun. J. Pakalniškis ir šios parapijos varg. M. Liuberskis. Raštu sveikino vysk. V. Brizgys, Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajekas, gen. konsulas New Yorke A. Simutis, Kunigų Vienybės

pirm. kun. J. Jutkevičius, garbės narys komp. J. Zilevičius, Chicagos provincijos pirm. A. Giedraitis, Apreiškimo parapijos Brooklyne garbės kleb. kun. N. Pakalniškis, buv. pranciškonų vienuolyno Brooklyne viršininkas tėv. J. Liauba, OFM, muz. J. Karpiūtis iš Skestville, Ill., pianistė A. Čiurlienė iš Rosedale, N. Y., pianistė N. Ulėnienė iš Long Island, N. Y., komp. B. Budriūnas iš Kalifornijos ir radijo "Laisvės Žibury" dir. R. Kezys.

Prel. Brazio suaktis

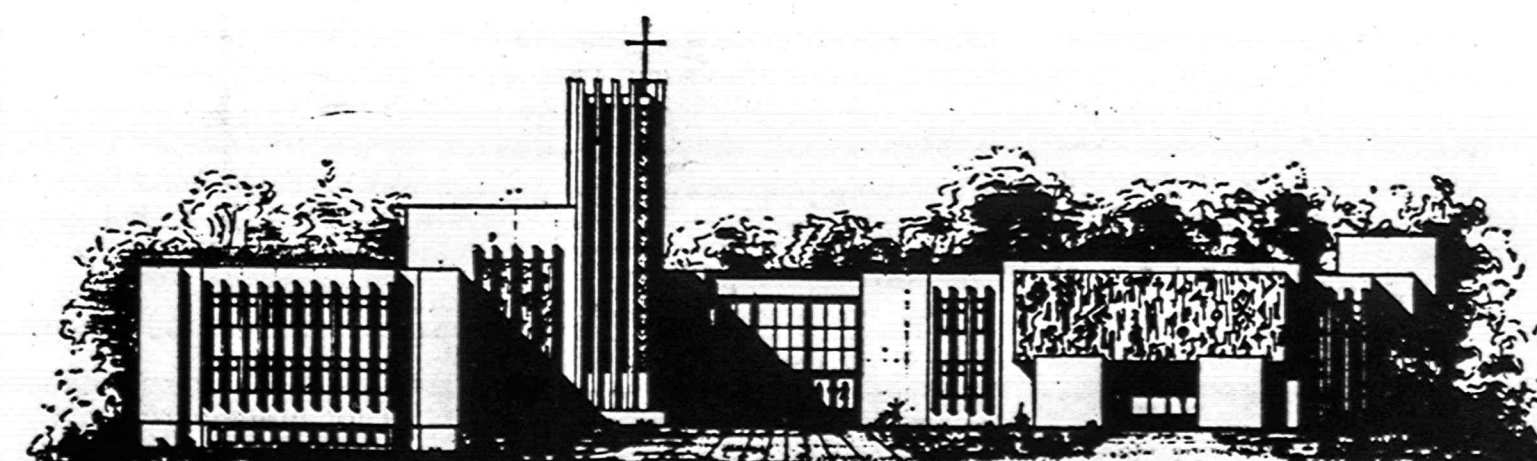
Pasibaigus sveikinimams, komp. J. Stankūnas skaitė paskaitą "100 m. nuo prel. T. Brazio gimimo ir vargoninko misija išvystijoje".

Paskaitoje buvo nušviesti vargonininkų nuopelnai lietuvių bei ir nurodyti būdai, kaip galima ateityje veikti.

Darbo posėdis

Pasibaigus oficialiai daliai, prasidėjo darbo posėdis. Dar

(nukelta į 6 psl.)

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vienuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems Lietuviams dėto visų prašome kiek galint didesnę auką prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TEVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką _____ statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiųsios) į:

- ☐ Garbės fundatorius (\$1000)
☐ Amžinuosius narius (\$500)

- ☐ Fundatorius (\$100)
☐ Bėmėjus (mažesnė auką)

Pasižadū iš viso paaukoti ateityje statybų fondui

ADRESAS _____

Zip Code _____

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

IŠ VISUR

— Dr. Juozas Kazickas, žinomas visuomenininkas ir prekybininkas, Nixono vyriausybės yra pakviestas Smulkiosios pramonės administracijos patarėjų komisijos nariu New Yorke (Member of Advisory Board within the Small Business Administration). Apie tai praneša Respublikonų Partijos Tautybių skyriaus direktorius Laszlo C. Pastor. Tom pareigom įvairiose vietovėse yra pakviesti 29 asmenys, priklausantys įvairiom tautinėms grupėms.

— Respublikonų partijos tautinių grupių atstovų antroji konferencija įvyks Washingtono spalio 1, 2 ir 3.

— JAV LB Centro valdyba pereinama savo posėdyje nutarė ruošti antrąjį teatro festivalį. Kultūros fondo pirmininkui rašytojui Anatolijui Kairiui pavesta festivalį organizuoti. Organizacinių darbų pradžia paskirtas pereinamo festivalio pelno likutis 1,500 dol.

— Grafikos paroda, kurioje savo kūrinius išstato 9 lietuviai dailininkai, įvyks spalio 3-4 Philadelphiaje, Liberty Federal Savings Banko patalpose, 202 N. Broad St. Lankymo valandos: šeštadienį 4-9 v.v., sekmadienį 1-8 v.v. Parodą ruošia knygų leidykla Gabija iš New Yorke.

— LBS Ramovės naujoji centro valdyba pasiskirstė pareigomis: prof. Stasys Dirmanas — pirmininkas, Karolis Dabulevičius — vicepirmininkas, Jonas Gaizutis — vicepirmininkas, Ed. Vengianskas — sekretorius, Jonas Tapulionis — iždininkas, Jonas Svėdas ir Kazys Oželis — kultūros reikalam.

— Viktoras Limba Buenos Aires mieste suruoštos Argentinos dviračių lenktynėse laimėjo pirmąją vietą.

— Ateitininkų federacijos vadovybės pokongresinis posėdis įvyks spalio 17-18 Dainavoje. Bus kongreso rengėjų pranešimas ir visų kongreso parengimų bei prieškongresinės stovyklos balanso suvedimas.

— Prof. dr. Antanas Klimas lituanistinė mokyklom ruošia "Aiškinamąjį lietuvių kalbos žodyną". Baigs redaguoti spalio mėn. Žodyną leis JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba.

— Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos sesija įvyks spalio 24-25 Ottawoje. Valstybinės bibliotekos patalpose.

— Ona Matukevičienė, Australijos lietuvių darbuotoja ir "Mūsų Pastogės" moterų skyriaus redaktorė, atvyko į JAV ir rugsėjo 19-20 dalyvavo Tabor Farmoje įvykusiame Lietuvių Bendruomenės spaudos ir radijo darbuotojų suvažiavime.

— Prel. dr. A. Bačkis, nunciatūros pirmasis sekretorius Ankaroje, Nv. Sosto paskirtas į Afriką — Nigerijon. Iš Turkijos į paskyrimo vietą — Lagos jis išvyks spalio 3. (E)

— Drabužių projektavimo kursai ruošiami S. Balzoko lietuvių kultūros muziejuje. Pradžią rugsėjo 29. Kursus praves šios srities žinovė Margi Mankus. Ruošia muziejaus moterų skyrius.

— Keramikės Eleonoros Marčiulionienės keramikos darbų paroda įvyks spalio 10-18 M.K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje.

— Emanuelis Jarašūnas ir šiais mokslo metais užgažuos California's Valst. universitetė, mechaninės inžinerijos departamente, dėstyti medžiagų atsparumą. Drauge yra vyriausiu inžinierium Titan bendrovėje. Jis taip pat yra vienas iš iniciatorių ir prezidentas Rūtos bendrovės, kuri daro gražią pažangą statybose.

Savo triūsą skyrė Lietuvai

Matui Milukui — 85 metai

Richmond Hill, N. Y., gyvena Matas Milukas, kuriam rugsėjo 4 suėjo 85 metai amžiaus. Gražus tai amžius ir pilnas darbų, pilnas nuotykių, nes Matui Milukui teko gyventi tarp Lietuvos ir Amerikos, tarp dviejų kultūrų, senų ir naujų laikų.

Apie jį Darbininkas rašė, kai jis šventė 80 metų sukaktį. Dabar čia bent trumpai primename svarbesnius jo gyvenimo bruožus.

Gimė jis 1885 rugsėjo 4 Seštokuose, Marijampolės apskrityje. Jo brolis kun. Antanas buvo keturiolika metų vyresnis. Jis buvo ir moksloje toliau pasistūmęs, gi Matui mokytis buvo sunkiau, nes anksti mirė tėvas ir namuose liko mažų vaikų būrys. Matas išlaikė egzaminus ir gavo Kalvarijos dviklasės mokyklos baigimo pažymėjimą. Mokėsi vargonininkauti.

1902 brolis kunigas Sveicarijoje baigė mokslus ir kvietė Matą drauge keliauti į Ameriką. Vokietijoje susitikę broliai pasiekė Bremeną ir iš ten išplaukė į Ameriką. Bet štai Ellis saloje dėl tariamos akių ligos Matą sulaukė ir net gražino į Bremeną uostą. Iš ten vaikiną savo jėgom turėjo keliauti per visą Vokietiją iki Eitkūnų. Tada slapta perėjo sieną ir vėl grįžo į gimtuosius Seštokus. Grįžęs įstojo į Veiverių mokytojų seminariją.

1905 metų revoliucija palietė ir seminarijos mokinius, ir jie pradėjo reikalauti daugiau laisvų. Dėl to prasidėjo represijos, ir Matas vėl bėgo į Vokietiją. 1906 kovo pabaigoje jis laimingai pasiekė Ameriką ir sustojo pas brolių kunigą Shenandoah, Pa.

Brolis kunigas buvo nuostabus žmogus, visą energiją ir laiką skyrė lietuviškai spaudai, redagavo ir leido „Žvaigždę“, leido daugybę knygų.

Matas pasidarė savo brolio Antano tikru pagelbininku. Iš-

Matas Milukas

moko spausdininko amato, spaudai ir knygai skyrė daug laiko ir lėšų. Amerikoje jis vargoninkavo, vaikus mokė tikybos, Philadelphiajos mokykloje vaikus mokė lietuviškai. Net ir gyvendamas Brooklyne ir vargoninkaudamas Maspethe, kas savaitę dviem dienom vykdavo į Philadelphiają ir ten spausdindavo Žvaigždę.

Į Lietuvą Matas grįžo 1920 metais ir visu savo darbštumu įsijungė į nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Kun. Antanas liko Amerikoje ir čia mirė 1943.

Matas Lietuvoje dirbo Lietuvos banke, išmokslino gražią šeimą. Karo metais 1944 spalio 17 vėl teko trauktis iš Lietuvos.

Baltimorės žinios

Amerikos legiono lietuvių postas 154 rugsėjo 27 lietuvių svetainės didžiojoje salėje surengė iškilmingą susirinkimą, kuriame dalyvavo ir kitų postų atstovai, legiono viršininkai, posto vedėjai ir kiti žymūs svečiai. Naują posto valdybą sudaro: vadas — Balys Brazauskas, pavaduotojas — Petras Okas, adjutantas Jonas Stefura, sekretorius — Kazys Ozela, kapelionas — kun. Antanas Dranginis, teisėjas advokatas — adv. Nadas Rastenis, išdininkas Vitas Siaurusaitis, maršalka — Wesley Smith, vėliavos nešėjai — Vaclo. Laukaitis, Walter Hicks, Kenneth Smith. Legionieriai ypatingu būdu pagerbė Nadą Rasteni, kuris ilgus metus dirbo su jais ir taip pat aktyviai reikišias kitose lietuviškose organizacijose. Posėdis baigtas vaisėmis.

Madų paroda sodalietės rengia spalio 7 gražioje Martins West salėje. Pradžią 6:30 v.v. Pirma bus vakariene, o paskui bus demonstruojamos naujos suknelės, paltai. Sodalietės turi parengę gražią programą ir kviečia visus atsilankyti. Visas pelnas skiriamas parapijos bažnyčios reikalui. Bus ir loterija, kur bus galima laimėti gražių premijų.

40 valandų atilaidai šv. Alfonso bažnyčioje bus spalio 18, 19 ir 20. Prasidės iškilmingomis mišiomis spalio 18 d. 10 v. Visi parapičiai kviečiami dalyvauti.

Jautienos kepsnio vakariene rengia lietuvių postas 154. Vakariene bus spalio 18, sekmdienį, Eastern Center ir Eastern Ave. Be jautienos bus ir kitų gardžių valgių bei gėrimų. Bus ir loterija. Šokiama groso orkestras. Bilietus prašom įsigyti iš anksto. Legiono rengiamos tokios jautienos vakarienos paprastai sutraukia daug žmonių.

Jonas Obelinis

tuos. Jis buvo vienas iš pasakutiniųjų, pasitraukusių iš Lietuvos.

Per Vokietiją į Ameriką atvyko 1946 liepos 15.

Matas priklauso senajai patriotų kartai, kuri taip atkakliai kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės, kuri matė tą nepriklausomybę, ten jie gyveno ir reikėsi. Jie pergyveno ir naujas okupacijas, tremtis, bet, nežiūrint savo ilgo amžiaus, jie pasiliko ištvermingi kovotojai už tuos pačius idealus.

Sukakties proga viena iš anūkių — Marytė — parašė jam laišką — padėką. Laiškas štai toks:

Mielas Mano Seneli, daugelį kartų esu siuntusi Tau sveikinimo korteles. Ši Tavo 85-ji gimtadienis, linkėdama džiaugsmo, sveikatos ir laimės, noriu kartu Tau ir padėkoti.

Esi ypatingas asmuo mano gyvenime. Supažindinai mane su lietuvių, kuri pasidarė man labai artima.

Mielai klausydavau Tavo jaunystės prisiminimų. Patiko senovės pasakos, padavimai, poezija. Tu pats sukūrei pasakėlių, surinkai eilėraščių. Pamėgau lietuvių literatūrą, dainas.

Drauge daržininkavom: auginom gėles, stebėjom vabzdžius.

Už viską, kas man mieliausia, — ačiū Tau!

Tavo anukė — Marytė.

Prisiminimų pluoštelis apie Konstanciją Bražėnienę

(tąsa iš praeito nr.)

VINCE JONUSKAITE

Gelbsti sūnų

Mergaitės ir sūnus Algis atsidūrė išeivijoje. Jauniausias sūnus Mindaugas prie Karaliaučiaus buvo rusų apsuptys ir pateko į rusų nelaisvę. Buvo nuagabentas į Gardiną. Jis iš ten šaukėsi motinos pagalbos. Motinai pavyko įrodyti, kad ji vokiečių okupacijos laikais iš žydų geto su didžiausiais pavojais išsivedė savo sūnų Mindaugą iš belaisvių stovyklos. Bet vargšas Mindaugas nebeilgai gyveno, jis mirė 1948, palikęs jauną žmoną ir dukrą.

Konstancija vokiečių metais išgelbėjo daug žydų. Kada tais laikais pas ją ateidavau, visada rasdavau „viešnių“: dantų daktarę Baronienę, mirusią Izraelyje, Grinkauzų, Stasę, kurios pavardės nežinau.

Ištremta į Sibirą

1948 metų vėlyvą rudenį 3 v. ryto atėjo paimti jos ir sūnaus Mindaugo. Bolševikai nenorėjo tikėti, kad jis miręs ir jau palaidotas Aleksoto kapinėse. Išsivedė ją. Iš Kauno į Sibirą išvežė 1949 sausio mėn. Buvo sudarytas didžiausias ešelonas, Tarp daugybės vežamų buvo 3 kunigai ir 10 klierikų.

Tris savaites keliavo nežmoniškose sąlygose. Vagone buvo 48 žmonės. Senelis neišlaikė ir mirė.

Irkutsko stotyje baisiam šaltyje išvarė visus iš vagono. Jų tarpe buvo dvi moterys gimdyvės, kurioms atėjo laikas. Kelios moterys, jų tarpe ir Kastutė, norėjo suteikti pagalbą, bet nebuvo prileistos. Net atvykusios rusų sanitarės tarp savęs kalbėjosi — „Vis tik tai nežmoniška.“ Ta proga vienas kunigų sukūrė eilėraščių — „Vai keliamas, gimusiems sausio mėnesį 1949 m. Irkutsko stotyje...“ Gal kada pasirodys tos gūdžios eilės laisvam pasaulyje.

Baikalo ežero saloje Iš Irkutsko juos perkėlė į Baikalo salą, Chuzyr kaimą. Jai buvo pavesta aprūpinti 20 vy-

Millburn, N.J. Paper Mill teatre rugsėjo 29 įvyko naujas „Sound of Music“ pastatymas. Jame dainuoja ir lietuvių Janina Matthews. Nuotrauką dailės programos dalyvių po premjeros. I eilę iš k.: kapitonas Trapp — Erik Silju, Marija — Barbara Meister, veikalo statytojas — Frank Carrington; II ir III eilę Trapp vaikai (iš k.): Tiberia Mitri, Janina Matthews, Tracey Eman, Doreen Miller, Lee Wilson, Shawn McGill, Ronnie Douglas.

Nuotr. V. Maželio

ry. jų tarpe buvo 3 kunigai, 10 klierikų, poetas, ūkininkai ir visokių profesijų žmonės. Baikalo ežero saloje žemė atsidavė. Kastutė turėjo parsinešti vandens iš ežero. Kartais bangos būdavo tokios didelės, kad ją pargriaudavo. Žiemą reikėjo prakirsti eketę. Malkas turėjo pati susiskaldyti, barakus apkūrenti, išplauti baltinius ir visus pavalgydinti. Vyrai turėjo žuvalti. Nežiūrint į nežmonišką sąlygą, jos rankos visada paliko gražios, lyg iš viduramžių paveikslų.

Grįžo į Lietuvą

Kada nebeteko jėgų, 1956 leido grįžti į tėvynę kaip trečios kategorijos invalidei. Sunkiu buvo apsigyventi, nes tokių kalinių tremtinių niekas nenori priimti. Ji pati, glaudusi kitus, turėjo keliauti iš vieno kampo į kitą, kol apsigyveno pas velionės sūnaus Mindaugo šeimą.

Laisvėje gyvenę vaikai pagaliau šiaip taip surado motiną. Tuoj pradėjo rūpintis atsitikė, kad jis miręs ir jau palaidotas Aleksoto kapinėse. Išsivedė ją. Iš Kauno į Sibirą išvežė 1949 sausio mėn. Buvo sudarytas didžiausias ešelonas, Tarp daugybės vežamų buvo 3 kunigai ir 10 klierikų.

Kastutė iškeliauti į vakarus buvo dar ir daugiau kliūčių. Jos dukra Nijolė buvo ištėkėjusi už partizanų vadą Juozą Lukšos, nors pati Kastutė to nežinojo. Jos sesuo gi buvo ištėkėjusi už dr. Karvelio. Taip reikėjo net dešimtį metų laukti, kol galėdavo gavo leidimą išvykti pas vaikus, kad čia galėtų laisvėje numirti.

Ir čia atvykusi, kai leido sveikata, rūpinosi viskuo. Ir paskutinės gyvenimo dienos atga-

vusi sąmonę klausė: „Kaip manai, ar tikrai laisvasis pasaulis supranta mūsų tautos kančias? Ar Romoje yra tikrai lietuvių kankinių koplyčia?“ — Tai buvo paskutinis mūsų pasikalbėjimas.

Išsėkis ramybėje šios svetinės šalies žemėlėje. Visada tu išlikai pas tuos, kuriuos globėjai, kurie tave pažino. Tu paliksi visada tauri, rami ir mylinti motina, ištikima draugė, tu liksi tikras kenciančios lietuvių paveikslas.

P.S. Vos palaidojus tą pačią savaitę jai atsiuntė medalį iš Izraelio. Medalis buvo skirtas už jos gelbėjimo darbus karo metu. Taip pat pranešė, kad Jeruzalėje esą pasodinti keturi medžiai ir pavadinti jos vardu „Tetula Bražėnienė“.

Muzikų seimas...

(atkelta iš 5 psl.)

bo posėdžiui sekretoriavo II sekret. M. Cibas. Sudaryta rezoliucijų komisija iš Alg. Kačanauskos ir J. Stankūno. Perskaitytas pereinantis seimo protokolais, išklausti centro valdybos pirmin., „Muzikos žinių“ redaktoriaus, išdininko pranešimai.

Po pranešimų vyko diskusijos, kurioms pasibaigus buvo renkama centro valdyba ir revizijos k-ją.

Naujon centro valdybą išrinkti: Mykolas Cibas, Algirdas Kačanauskas, Mykolas Liuberskis, Vincas Mamaitis ir Juozas Stankūnas. Revizijos k-jon išrinkti: Jonas Beinorius iš New Britain, Conn. ir Jurgis Petkaitis iš Hartford, Conn. Valdyba vėliau pasiskirstys pareigomis. Dvasios vadu lieka tas pats — kun. Antanas Petrauskas ir garbės pirm. komp. Aleksandras Aleksis.

Seimas priėmė eilę rezoliucijų. Seimas po ilgo svarstymo priėmė naują sąjungos pavadinimą „Amerikos Lietuvių Vargonininkų — Muzikų Sąjunga“. Sąjungon tarp kitų įstojo ir solistės Irena DaSilva, Vin-

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji, Prie lauzo, Linksmasis medžiotojas, Kelionės daina, Zaliasis potvynis, Grįžtant į uostą, Čipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apleisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Pasaka, Nemunėli, Nemunėli, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eik, drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Išpildo sol. E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Hereta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulėvičiūtė, Romanas Marijošius, orkestrui palydinti. Kaina 5 dol.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Auksinis ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baranauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydinti. Kaina 5 dol.

Aidutės Dainuoja. Alice Stephens mergaičių choras įdainavo: Motinėlei, Pasvartyk, antele, Augin motinėli dukrelė, Eina garsas nuo rubežiaus, Aš augau pas tėvelį, Plaukia Nemunėlis, Vai nedvelk, vėjelė, Mėlynasis Nemunėlis, Už jūrų, už kalnų, O tu dainuok, Laimė man, Graži kaip deivė. Vytury, Tango noturnas, Rid-rito, Agnėnėlė, Pasivaikščiokimas ir Agnės daina. Stereo galima groti ir mono, 4.50 dol.

Dvi marmytės ir dvi dukrytės. Baltos burės plazda, Greitai, greitai, Linksmumas, Už gimtinių klonių, Aš mergytė kaip rožytė, Pražydo jazminai, Teli už girių, Saulutė nusileido, Gegutė raiboji, Kaip verkiančio smuiko, Tylūs armonikos tonai, Vasaros naktys ir Ant visados. Stereo 4.50 dol.

Baltijos Vėjelis. Kad tu būtum žuvytėlė, Dar neįėj, Baltijos vėjelis, Graži Tėvynė mano, Subatėlė, Su daina, Jaunystė, Aštuonytis, Kukuoją gegutė, Dagilis, Ramunėlė, Motinėle, pažvelk, Vilija, Nerymoka pr vartų ir Ant Nemuno kranto. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės. L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 lietuvių dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasaris, iš op. „Birutė“ Sesutėlės — lilelėlės ir iš op. „Dana“ moterų choras. Stereo 4.50 dol.

Pilėnai. Vytauto Klovos keturių veiksnių lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik ke liolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje

cė Jonuskaitė, Ona Zubavičienė ir pianistė Julija Petrauskienė.

Netrukus išseisnčias iš spaudos knyga „Vargonininkas Išeivijoje“ paremti po 25 dol. au-kojo muz. K. Bagdonavičius ir dr. S. Petrauskas.

Seimas pasižymėjo darbinga ir pakilia nuotaika. Posėdžiam pasibaigus, buvo iškilmingi pietūs. Seimą globojo ir nuširdžiai viskuo rūpinosi naujais dvasios vadais, tos parapijos klebonas kun. A. Petrauskas.

(A.)

Lietuviškos Vestuvės. Ku- piškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas, piršlybos, mergvakaris, užgėrų rytas, piršlio korimas, sodo pirkimas ir pačios vestuvės, atliekamos dainom, deklamacijomis ir pašnekesiais. Išleido Montrelio Mažosios Lietuvos Bičiulių draugija. Kaina 5 dol.

Dainos ir arijos. Sol. V. Dauroras įdainavo: Žaliuojan- tėje, Augau aš pas tėvelį, Pamylėjau vakar. Augo putinas, Saldus alus, Dėdės Jono polka, Tų mergelių dainavimas, Anoj pusėj Dunajilio, Žaliam beržė, Jau saulutė leidos, Trauk pili, arijos iš Rossini „Sevilijos kirpėjas“, Verdi — „Nabucco“ ir „Don Carlos“, Beethoven — daina „In questa tomba oscura“ ir Meler — „Gimtinė“. Palyda simfonijos orkestro. Mono galima groti ir stereo. Kaina 5 dol.

A. Sabaniausko įdainuota Nr. 3. Rose Mary — fokstrotas, Pasakykite mergelei — tango. Sunku gyventi — valsas. Pasakė — tango, Varpų daina — tango. Mano svajone — valsas, Neliūdėk, motule — tango, Kai smuiku groji — tango, Siuntė motinėle — valsas, Mariu-Marytė — valsas, Senjorita — valsas ir Saulėta diena — valsas. Mono kaina 5 dol.

Nr. 1. Sol. V. Noreikos įdai- nuotos dainos ir arijos: Piovė lankoj, Vai ir prijojo, Kad aš ėjau uyltėlėn. Koks ten lengvas poilsėlis, Ralio karvytės mano, Generaliūš išiginau, Saulutė motinėle, užtekėk, Kai aš mažas buvau, Siū namo, Lopšinė, Žvaigždutė, Stasys, Devintoji banga, Agnūs Dei, Ave Maria ir Funiculi funicula. Mono. Kaina 5 dol.

D. Dolskio įdainuota Čigonės akys, Leisk man, Kariskās vaizdelis, Onyte, einam pašokti, Lietuvaitė, Sudiev, sudiev ir Aš myliu, fokstrotai, Gegužinė polkutė, Su armonika į Braziliją — lengva muzika ir Palangos jūroje nuskeno mano meilė. Mono, kaina 5 d. l.

Lietuvos Nepriklausomy- bės 50ties metų paminėjimui prisiminti: Pulkim ant kelių, Marija, Marija; Šventas, Šventas; Mada už tėvynę; Lietuvos himnas; Graži tu mano tėvyne; Mano maldą; Palikta šalis; Kur giria žaliuoja; Nemunas. Išpildo solistai ir parapijų chorai. Kalbos prel. Kemėžio, vysk. V. Brizgio, St. Bačkio, vysk. Boland, W. Rodino ir kit. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

Lietuviškos Giesmės. Giesmė ir Siluvos Marija, Varpas kad būčiau, Tėve mūsų, Sv. Kazimierai, Sveika Marija, Gailingioji Marija, Sveika Marija, Motina Dievo, Mano maldą, Iš šios mūsų žemės, Skaisčiausioji Marija, Kad širdį tau skausmas, Jezau pas mane ateik. Išpildo sol. A. Brazis, L. Stukas su Žibuoklių moterų orketu, akomponuojant A. Kačanauskui. Stereo, bet galima naudoti ir mono, kaina 4.50 dol.

Vivat Academia. L.S.T. Korp. Neo-Litania orkestras. Padainuota: Alma Mater, Linų laukai tavo akyse, Sirdij jauni, Ugnies bučkis, Atsimenu aš, Plaukia sau laivelis, Ai...ai... valsas, Daugiau nesišypsioji, Sudiev merginos, Meilės pasaka, Mylėsiu aš, Neo lit. daina, Kur nors miela, Sokam tvistą, Meilės daina, Brangi širdis, Daina iš toli, Labas kolega, Svajonė, Nusizūrėjau mergužėlę, Neišiek, neišiek tu iš sodžiaus, Jurgita, Eikim kartu, Laikykis, kolega, Tėvynės laukuose. Albumas iš dviejų plokštelių. Stereo 8.50 dol.

Sios bei kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

Švenčių specialūs siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmokama — Gavėjas nieko nemoka.

SVENTINIS — \$35.50

4 1/2 sv. kviečių miltų,

2 1/4 sv. ryžių,

2 1/4 sv. cukraus,

1 sv. marmelado,

1 sv. makaronų,

1 plyta šokolado,

maišukas vaisinių saldinių,

3/4 sv. dešros,

1 sv. maišytų vaisių,

100 g. Nescafe,

2 maišeliai pudingo miltelių,

2 1/4 sv. avižinių dribsnių,

2 1/4 sv. miltų.

10 SKARELIŲ — \$46.80

5 vilnonės skarelės su didelėmis ar mažom gėlėmis ar turtiskais piešiniais ir 5 šilkines skarelės, visų spalvų.

Oro pastu — pridėti dar \$8.50

VERTINGIAUSIA DOVANA

JOSŲ GIMINEM —

KAILIŲ IMITACIJA

Didelė vertė —

platus pasirinkimas:

ūdru (lygi ar dryžuota),

persiškais avinėliais ar avinas —

pilna kaina tik \$99.00

SUDETINGAS SIUNTINYS

— \$126.00

3 yrdai medžiagos vyriškam

žieminiam paltui, 3 y. medžia-

gos moteriškam žiem. paltui,

3 1/2 y. medžiagos vyr. kostiumui,

3 y. medžiagos žieminei suknei.

Visos medžiagos 100% vilnonės.

2 dvigubo dydžio paklodės,

2 užvalkalai, 6 turkiški rankšluosčiai.

Dar ir daugiau specialių šventinių siuntinių.

REIKALAUKITE MOSŲ

NAUJO KATALOGO

Užsakykite dabar — tik per

INTERTRADE EXPRESS

CORP.

125 East 23rd Street

(Antras aukštas)

New York, N.Y. 10010

Tel. 982-1530

Reikalaukite naują katalogų!

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Kipras Petrauskas dainuoja: Saulelė raudona, Prapuoliau; motule, Du broliukai kunigai, Ant marių krantelio, Oi kas sodai do sodeliai, Tris dienas, tris naktis, Dul dul dūdelė, Metų dvidešimt turis. Operų arijos: The Jewess, Eugene Onegin, The Queen of Spades (Tchajkovsky), La Traviata ir Rigoletto (Verdi), Tosca (Puccini). Mono, galima groti ir stereo, kainą 7 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c.

Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskui, dainuoja: (Carmen-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix (Orfeo — Gluck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia — Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kainą 6 dol.

Antras literatūros vakaras, dalyvauja: Ada Karvelytė, A. Kairys, G. Babrauskienė, J. Vaičiūnienė ir dr. A. Sešplaukis. Įskaitytas: Be motinos, Gyvenimas, Gimtasis sodžius, Sventur, Jaunystė, Pabūdau, Jėnės, Daina be laukų, Po tėvelio kepurę, Metai, Kraštas, Nemarioji legenda, Vakaras, Nemuna, Pūgos, Žmogus, kuris gyvena, Brolis ir sesuo, Trečioji žaidžia, Ryto čiulbėjimas ir k. Mono, kainą 5 dol.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių-dainų rinkinys. Anūku, Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkinės ir Obelių polkos. Sužadėtiniai, Sekminių ir Gardaus alutis valsal. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kainą 5 dol.

Čiurlionis, L.T.M. Ansamblio "Čiurlionis" įdainuota: Sanctus, Miegelio noriu, Eičiau klausti, Piemenaitės raliavimas, Noriu miego, Nuvažiuoti tėvelis, Vėjo dukra, Jau žirgelis pabalnotas, Pavasaris, Sirdgėlos daina, Ziemna, Ausružėlė, Mergužėlė mano, Plovėjas, Dainų dainelės, Kur lygios, lygios lankos, Džiedukas, Aviža prašė, Iškasius šulnelį, Burtai, Oi kad išaušytų, Gersim, broliai, uliavosim, Oi dariau, dariau lyseles, Papartėlis, Naktis prie Nemuno, Laivinė, Kūlikų daina ir Pasėjau linėlį. Albumas iš dviejų mono plokštelių, galima groti ir stereo. Kaina 10 dol.

Montrealio Aušros Vartų Choras dainuoja: Kur giria žuoya, Kurteliai sulijo, Pavasario rytas, Bernėli mūsų, Meno daina, Garsus mano Vilnius, Lėkit mintys, Girioj, Čigonai, Udrio daina, Tremtinių ir išvežtųjų giesmė. Stereo galima groti mono, 5 dol.

Pavergtos Tėvynės Muzika Nr. 1 įdainuota: Sesuo žydrijoji, Vilija, Zvaigždutė, Pasvareyk ancelą, Kaipgi gražus rutėlių darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra nekur, Sokių scena, Pasveikinimo choras, Udrio daina, Vaivados daina ir Vaivados ir Naglio duetas. Mono 2 dol.

Palangos Juzė, ilgo grojimo Hi-Fi nauja plokštelė. Vaidina profesionalai aktorai žemaičių tarme. RCA gamybos. Įvadas M. Jonynienės, angliškas tekstas S. Makaitytės. Kaina 5 dol.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Supinsiu dainužė, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spragilų daina, Aš bijau pasakyt, Sventė, Agonelės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradėgiuose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kainą 5 dol. Daugiaus užsiskand, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijos.

Sol. Janina Liustikaitė įdainuota operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perlių ieškotojai — G. Bizet, La Bohème — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelesis ir Abejonės — Al. Kačanauskas, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšas, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagailio — V. Jakubėno. Mono, kainą 6 dol.

G. Vasiliauskienės įdainuota: Vai gražu, Gėlės iš šieno, Lopsinė, Daina prie upelio, Išdykęs rudenėlis, Kregždutė, Lakštingalos giesmė, Kalnų piemenaitė, Pievoje žolėlė žaliavo, Jei tu myli, Mergaitė ir paukštelis. Mono, kainą 6 dol.

Elzbieta Kardelienė dainuoja: Kur prapuolė tas kelesis, Kad aš našlaitėlė, Lopsinė, Keturi žimo ratai, Mėlyni varpeliai, Oi nėra niekur, Tėvas su močiute savo, Žalioj girelėj, Pienė, Nėpykstu ne, Lopsinė ir Pakelkime taurę iš op. "Traviata" (duetas su K. Petrausku). Mono, galima groti ir stereo, kainą 6 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijos.

Lietuvių Pasakos, seka Leonas Barauskas, dainuoja sol. Aldona Stempuzienė. Stuttgart simfonijos orkestrui muziką parašė ir diriguoja Darius Lapinskas. Stereo 6 dol.

Ainių Dainos ir Les Sept Solitudes, dainuoja sol. A. Stempuzienė su Stuttgart simfonijos orkestru, muzika Dariaus Lapinsko, kuris tam orkestrui diriguoja. Stereo 6 dol.

Zirginėliai: Zukiok puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kaciukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčių karalienė. Antroji laida skirta vaikams, kainą 5 dol.

Antrieji Zirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kęstutį, Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Strolis. Graži dovana vaikučiams. Stereo, galima groti ir mono, kainą 5 dol.

Sigutė, pasakos ir dainos vaikams. Dainuoja A. Paukštelienė: Milžinų šalis, Karta karalaitė, Tindų o tindų, Ziemna, Miegok vaikeliai, Striukis beuodegis, Sigutė ir Liepsnabarzdis rubaberdis. Stereo, galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukštelio daina, Tekėj saulelė, Lopsinė lelyte, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Ziemna ir Vasarėlė: deklamacijos ir dainos su solistais, Vysk. Valančiaus liuanitinis mokyklos mokinių choro pritariant kanklėmis Stereo, galima naudoti ir mono, kainą 5 dol.

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido sauluzėlė, Sienele, Nusiėjo vėliava, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramovėnų maršas, Smarkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta lauzai, Šeriau šeriau, Vėjavaišis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Prof. Vytauto Bacevičiaus, kosminės modernios muzikos plokštelė, kur pats autorius kompozitorius atlieka 11 savo kūrinių su pianinu. Mono, kainą 5 dol.

Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221. (Siuntimui pridėdama 50 c., Kanadoje 1 dol.).

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

• Pasaulio pirmenybės žengiant į paskutinį ratą pirmavo Sovietų Sąjunga, turėdama 25½ tš. Vengrija ir Jugoslavija po 23½, JAV 22, Čekoslovakija 21½, Argentina 20 ir kiti mažiau. Paskutiniame rate JAV komanda turėjo susitikti su Ispanija, buvusią gale lėntelės. Tik laimėjimas aukštą pasekmę begalėjo grąžinti JAV komandą į antrą ar trečią vietą. Bobby Fischer praeitą savaitę įveikė vokiečių Unzicker ir jugslovą Gligorič, su čeku Hort ir vengru Portisch sulaukė lygiomis.

• JAV laimėjo prieš Ispaniją 2½-1½ (nelošė Fischer nei Reshevsky dėl šeštadienio). Evans baigė lygiomis prieš R. Toran. Benko pralose prieš A. Medina. Lombardy laimėjo prieš R. Calvo ir latvis Mednis įveikė J. Bellon.

Užbaigęs stovis:

Sovietų S-ga	27½
Vengrija	26½
Jugoslavija	26
JAV	24½
Čekoslovakija	23½
V. Vokietija	22

toliau Argentina, Bulgarija ir kt.

• P. Tautvaišas, lošdamas juodais ispaniškoje partijoje, gana dažnai panaudoja Schliemann'o gambitą. Čia jo partija prieš latvi E. Karklins, lošta Illinois p-besė. Baltieji E. Karklins, juodieji — Tautvaišas.

- 1 P-K4 — P-K4
- 2 N-KB3 — N-QB3
- 3 B-N5 — P-QR3
- 4 B-R4 — P-B4
- 5 N-B3 — N-B3½
- 6 P-P — P-K5
- 7 Q-K2 — Q-K2½
- 8 BxN — NxB
- 9 N-N5 — P-Q4
- 10 N-K6 — BxN
- 11 PxN — QxP
- 12 P-Q3 — B-Q3!
- 13 B-N5 — B-K4!
- 14 BxN — QxB
- 15 0-0 — PxP
- 16 QxQ — 0-0
- 17 QR-K1 — QR?K1
- 18 R-K3½ — B-Q5
- 19 R-R3? — QxBP+

Baltieji pasidavė.

1 Kartojasi ešimai partijos, kurioje A. Karklins neseniai buvo įveikęs Tautvaišą. 2 Anoj partijoje Tautvaišas sulaukė P-QN4 ir pralose. 3 Tik šis ešimas palaiko lygybę. 4 Baltieji planuoja laimėti pestininką, išnaudojant pakibusią juodųjų valdovę padėtį. 5 Grašo NXP! 6 Jei 18 QxRP? sekty 18... BxRP+! 19 KxB RxB 20 RxB Q-R5+ 21 K-N QxBP+ ir laimi. 7 Juodieji matuoja po trijų ešimų.

Parengimai New Yorke

Spalio 11, sekmadienį — Pietūs ir koncertas 55-ryt metų veiklos sukaikties progą. Rengia Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa. Apieškimą parapijos salėje, Brooklyn, N. Y.

Spalio 17-18, sekmadienį ir sekmadienį — Dail. žumbakienės kūrinių paroda.

Spalio 24, sekmadienį — Balfio 100-jo skryčiaus vėjau užbaigimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje, Maspeth, N. Y.

Spalio 31, sekmadienį ir lapkričio 1, sekmadienį — Dail. A. Rūkštelės meno kūrinių paroda Knights of Columbus salėje, Woodhaven, N. Y. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos klubų New Yorko klubas.

Lapkričio 28, sekmadienį — Lietuvių kariuomenės minėjimas Maspetho lietuvių parapijos salėje. Rengia L.V.S. Ramovė.

Gruodžio 6, sekmadienį — Kenčiančiai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti diena. Rengia Liet. Kat. Religinę šalpą ir Liet. Kat. Moterų Kultūros draugiją.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzianui, 84-16 110th St., Rutherford Hill, N. Y. 11418; telefonas: 441-9720.

Kultūros židinio — Jaunimo centro statybos fondo popietės vyksta kiekvieną penktadienį 12:30 val. popiet Richmond Hill salėje, 117-07 Hillside Ave., (Myrtle ir Jamaica Ave. kampanija). Informacijai skambinti 668-1774.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t. t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daugeliui kitų dalykų... taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 WEST 45th STREET, NEW YORK, N. Y. 10036

Telef. 212-245-7905

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003	39 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011	135 W. 14 Street	CH 3-2583
Brooklyn, N.Y. 11207	2947 Fulton St.	647-6576
Brooklyn, N.Y. 11211	370 Union Avenue	EV 4-4952
Boston, Mass. 02118	271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127	331 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622	2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608	3333 South Halsted Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111	762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6445
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hartford, Conn. 06114	11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
Lakewood, N.J. 08701	241 Franklin Street	246-9274
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06519	509 Congress Avenue	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J.	176 Market Street	GR 2-6387
Patterson, N.J.	99 Main Street	274-6400
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115	2076 Sutter Street	FI 6-1571
Waterbury, Mass.	905 Bank Street	PL 6-6766
Worcester, Mass. 01610	169 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

Lietuvių Katalikų Religinė

Šalpa prašo padėti lietuviams, atsidūrusiems Lenkijoje. Vienas iš daugelio laiškų: "Kad nereikėtų ilgai spėlioti, kas rašo ir ko prašo, tuojau parasyčiau, kad jau keletas šeimų gavo iš Jūsų maldaknygę "D. Ramybės Salinis". Kadangi pas mus tokių nėra, tai su prašymu kreipiuosi — prisiųskite man ir kitam mano draugui minėtą maldaknygę. Už tai būsiu labai dėkingas". Maldaknygių Darbininko administracijoje yra daug ir todėl labai papigintai galima pasiųsti į Lenkiją. Siųskite auką: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

SPARNUOTI LIETUVIAI —

DARIUS IR GIRENAS. Petro Jurgėlos parašyta knyga. Plačiai vaizduoja pasirengimą žygiui, skridimą ir jų tragišką žuvimą Vokietijoje. Surinkta platūs spaudos atsiliepimai. Knyga tur 384 psl., 81 nuotrauką ir 5 brėžinius. Įrišta į kietus viršelius.

Knygos yra vos keliolika egzempliorių. Kaina 7 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____
DARBININKAS naujiesiems skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begventų, moka \$8.00.

Už kalendorių	\$ _____
Siunčiu už prenumeratą	\$ _____
Spaudai paremti	\$ _____
Siunčiu skolą už _____ m.	\$ _____

H. W. MALE

Butcher exp full or part time counter service good pay. European Meat Market 458½ So. Broadway Yonkers. 914-968-7315, 914 GR 6-2957

Tool & Die maker watch case manufacturer offering excel optpy for top notch personnel. Top pay, benefits. (212) 784-7840, 8:30 to 5:30 p.m.

Experienced Maintenance Machinist or Trainee familiar with electric & plumbing. Good wages and fringe benefits — OSROW PRODUCTS 88 Hazel Street Glen Cove, L.I. (516) 671-5300

Gas Station Attendants — full time only. Must be experienced. Day or night shift. Apply at Getty Gas Sta. Cor. Flatlands & Pennsylvania Ave. Brooklyn, 649-9684

Bus Drivers full or part time steady work benefits paid vacation etc. — Fair Lawn Transportation Co. 558 East 22nd Street Paterson, N. J. Call: 201-742-0399

"SCHOOL BUS DRIVERS" needed for 7 AM - 9 AM & 2 PM - 4 PM Training Program Available \$3 per hour — \$2 hour minimum Will assist in obtaining license. Huntington area, (516) HA 7-0011

EXP JEWELRY Stone Setters - Polishers - Jewelers Good salary and Union Shop DESIGNCRAFT JEWELRY INDUSTRIES 380 Second Ave., N.Y.C. Call — 533-2300

SALESMEN with Car. Experienced or will train in whole sale Radio and T.V. line. Salary and commission. Apply in person only 9 AM to 11 AM Empire Sales 32-68 Steinway St. Astoria, Long Island, N.Y.

AUTOMOTIVE PERSONNEL

Full time career employment opportunities presently available in all following categories:

Shop Foremen
Asst. Shop Foremen
Auto Mechanics
Mechanic's Helper
Auto Bodymen
Bodymen's Helper
Taxi Fleet Utility Men
Gas Men
Tow Truck Drivers
Tire Repairmen, etc.

GOOD SALARIES AND WORK BENEFITS

Call for interview after 12 noon daily. PL 7-8062 — ask for MR. JACK

CHEF or COOK — Italian-American cuisine. Call (201) 729-3424 or apply at Central Hotel — Sparta, N.J. Steady job, good pay.

Exp Auto Mechanics exp on motorcycles full or part time Ghost Motorcycles 194 Main St. Port Washington, 516-883-3300 or 212-297-2292

EXP MECHANICS Must have own tools on foreign & American cars. Steady work, salary open, all fringe benefits. See Mr. Bill Foster Gundaker, CENTRAL MOTORS, 601 F. St. Belmar, N.J.

EXPERIENCED TAILOR — Semi-retired — 3 days a week part time — 3 hours daily. Call 879-3169

MALE - FEMALE.

Girls-Men wanted to take messages and answer telephones on exp necessary, full or part time — A & A Answering Service. Call 345-5078.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection Repair Station headlights adjustment wheel alignment, motor tune-up & brake service. Shell Bay Ave Mayville, NJ Cape May Court House opp. State Inspection Dep. Sta. 8 AM - 5 PM Closed Sun-Mon. Owned & operated by Mario De Santis. If you want to go "See MARIO". Call 609 465-5607

CREATIVE

One of the Lowest Cost Furniture Refinishing Company in Brooklyn. We pick up and deliver. We take pride in our work. 1873 Eastern Parkway Call: 485-2824, Mr. James Lampkin

DAZ CONSTRUCTION

Violations removed, plumbing and carpentry and general contracting work. All work done at reasonable rates. 303 West 138th Street, N.Y.C. Call: 234-3615

PRODUCTS LA FLOR

Looking for Distributors to sell spices in Super Markets in N.Y., N.J., Conn., L.I., Phila. Must have own truck. 160 Scholes Street Brooklyn, N.Y. Call 212-384-2888 or 384-2873 — Mr. Torre.

R & E Decorators slipcovers, draperies, bed spreads, upholstery. All work guaranteed. 451 William St. East Orange, N.J. — 201-676-8777

Cellars cleaned rubbish removal all work done at reasonable rates. All work guaranteed — free estimates. Mike or Joe — 849-1281

Painting & Carpentry interior clean work all work done at reasonable rates. All work guaranteed — free estimates. Mike or Joe — 849-1281

WESTHAMPTON NURSING HOME

Finest accommodations available — nurse in attendance 24 hours a day. Catholic Church within the area. A home away from home — 7 Seaford Lane Westhampton Beach, Long Island. Call: 516-288-1122

B & B Rubbish Removal all work done at reasonable rates no job too big or too small — 116 W 123rd Street New York City, 666-1195

H. W. FEMALE

Women Weavers steady work, 40 hrs+ fringe benefits hospitalization and vacation. Exquisite Reweaving. 69-19 Queens Blvd., Woodside Qns. Call 478-5353

SINGER operators on dresses and sweaters. Exp operators will have the advantage of good pay, fringe benefits, Union shop and overtime. Apply: Cornish Knit, 121 Ingham St. Brooklyn, N.Y. For appointment or directions call: HY 7-1230.

Work near home — WAITRESSES, experienced only full time day or nights good pay Bacchus XVII 350 Route 17, Paramus, New Jersey — Call: 201-261-0353

COUNTER HELP

Full or part time — women preferred steady job good working conditions. For our 3 stores: 50 Caldwell Ave. Masspeth, 429-0278; 5101 Gorsline Street Masspeth, 672-7969; 168-02 Union Turnpike Flushing, 526-3813

WOMAN FOR DOMESTIC HELP in Catholic Rectory. Cleaning and housekeeping, living-in facilities — ideal surroundings. English speaking parish in Bayonne, N.J. Telephone (201) 437-0833

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užkirkite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

L.K. Moterų Sąjungos 29 kp. 55 metų sukakties minėjimo proga rengia pietus ir koncertą spalio 11. Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. mišios, o po jų — 12:30 val. tos pačios parapijos žemutinė salė pietūs. Koncertas prasidės 4 val. viršutinėje salėje. Programoje dalyvaus Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačanausko, solistai Irena Stankūnaitė ir Liudas Stukas, dailiojo žodžio menininkė Irena Vėblaitienė. Programą praves studentė Jūratė Balsytė. Prieš programą žodį tars tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM, buvęs lietuvių pranciškonų provincijos ir dabartinis Brooklyno vienuolyno viršininkas. Sąjungietės visus kviečia atsilankyti ir bilietus įsigyti iš anksto, nelaukiant paskutinės dienos. Bilietus į šį sąjungiečių rengimą jau galima gauti Apreiškimo parapijos raštinėje ir pas sąjungietes: Katilienę, telefonas MI 1-0949, Gagięnę — MI 7-4544, J. Kežienę ir kitas narses. Visas vakaro pelnas bus paskirtas Kultūros židinio statybos fondui.

Klebonijai reikalinga šeiminkė. Skambinti 255-2648.

Solistė Irena Stankūnaitė dainuoja spalio 11 LKMS 29 kuopos rengiamame koncerte Apreiškimo parapijos salėje. Koncerto pradžia 4 val. popiet.

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

ELIZABETH, N.J.

Mirė Pranas Urbonas
Pranas Urbonas, gimęs Lietuvoje 1883 rugsėjo 18 Užpalių parapijoje, mirė šiais metais rugsėjo 19. Gyveno 1028 Sheridon Ave. Elizabeth, N.J. Amerikoje išgyveno 60 metų. Velionis buvo pašarvotas Brazilskio laidotuvių koplyčioje. Rugsėjo 21 ALR Katalikių Moterų Sąjungos 60 kuopos moterys, kuriom priklauso ir velionies žmona Ona Urbonienė, atkalbėjo rožančių. Mišias už velionies sielą aukėjo Sv. Petro ir Povilo parapijos klebonas kun. P. Zemeikis. Iš bažnyčios palydėtas į Sv. Gertudos kapines Woodbridge, N. J. Kapinės religines apeigas atliko kun. J. Pragulbickas. Po laidotuvių visi buvo pakviesti bendriam pietum. I lietuvių Laisvės salę.

Velionis Urbonas paliko nuiludime žmoną, Lietuvoje broli Mykolą, Latvijoje broli Juozą ir daug giminių, pažįstamų bei draugų Amerikoje ir Kanadoje.

Ona Bložienė, gyv. Bronx, mirė rugsėjo 30. Laidojama iš Sv. Benedikto bažnyčios spalio 3. Paliko liūdintį vyrą Adolfą, sūnų ir dukrą su šeimomis bei seserį Gray, gyv. Bronx. Laidotuvių rūpinasi Salinskų šermainė.

Solistas Liudas Stukas dainuoja Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kp. rengiamame koncerte spalio 11 d. Apreiškimo parapijos salėje.

DEMONSTRACIJA PRIE JUNGŲ TAUTŲ ĮVYKSTA SPALIO 18

BATUNo iniciatyva sušauktas pabaltiečių organizacijų atstovų antrasis gausus susirinkimas, įvykęs rugsėjo 25 estų studentų klubo "Rotalia" patalpose New Yorke, visais balsais nutarė rengti manifestaciją ir protesto demonstraciją prie JT šiu metų spalio 18, Jungtinių Tautų 25 metų sukakties iškilmių proga. Visos organizacijos pasizadėjo šią demonstraciją remti.

Šią demonstraciją rengia bendrai visos lietuvių, latvių ir estų organizacijos "Baltic Rally Committee" vardu.

Sis pabaltiečių organizacijų susirinkimas išrinko šiai manifestacijai vadovauti vyriausią koordinacinį komitetą po du atstovus iš kiekvienos tautybės. Taipgi buvo išrinktos įvairių sričių komisijos, kurios rūpinęsi spauda bei informacija, manifestacijos finansavimu, manifestacijos programa, demonstracijos planavimu bei jos tvarka, plakatu paruošimu, motorkada, specialaus sunkvežimio su plakatais parengimu (kuris ištisą savaitę nuolat važinėtu apie JT būstinę), svečių bei užsienio korespondentų priėmimu, spaudos konferencija ir techniniais reikalais.

Šią manifestaciją ir protesto demonstraciją remia Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Amerikos Lietuvių Tarybos centras ir JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba. Ją remia taipgi ir visos latvių bei estų centrinės organizacijos.

Iš vietos lietuvių organizacijų šią demonstraciją remia New Yorko LB apygardos valdyba, New York ir New Jersey vyčiai, Lietuvių Kunigų Vienybė, Lietuvių Karininkų Sąjunga "Ramovė", Pabaltijo Moterų Taryba, neolituanai, ateitininkai sendraugiai, Lietuvių Moterų Klubų Federacija, Lietuvių Moterų Vienybė, Maironio šeštadieninė mokykla, N. Y. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, Pasaulinės Parodos Kryžiaus Komitetas ir BATUNo Lietuvių sekcija.

Komitetas kviečia ir visas lietuvių organizacijas, esančias toliau, prisijungti prie šios demonstracijos savo parama.

Visiem turėtų būti suprantama ir aišku, kad šios manifestacijos ir protesto demonstracijos pravedimas pareikalauja daug išlaidų. Visos plačios Amerikoje esančios organizacijos ir visuomenė prašoma dalyvauti šioje demonstracijoje ir visom išgalėm ją remti. Siųskite aukas United Baltic Appeal vardu, 2789 Schurz Avenue, Bronx, N. Y. 10465.

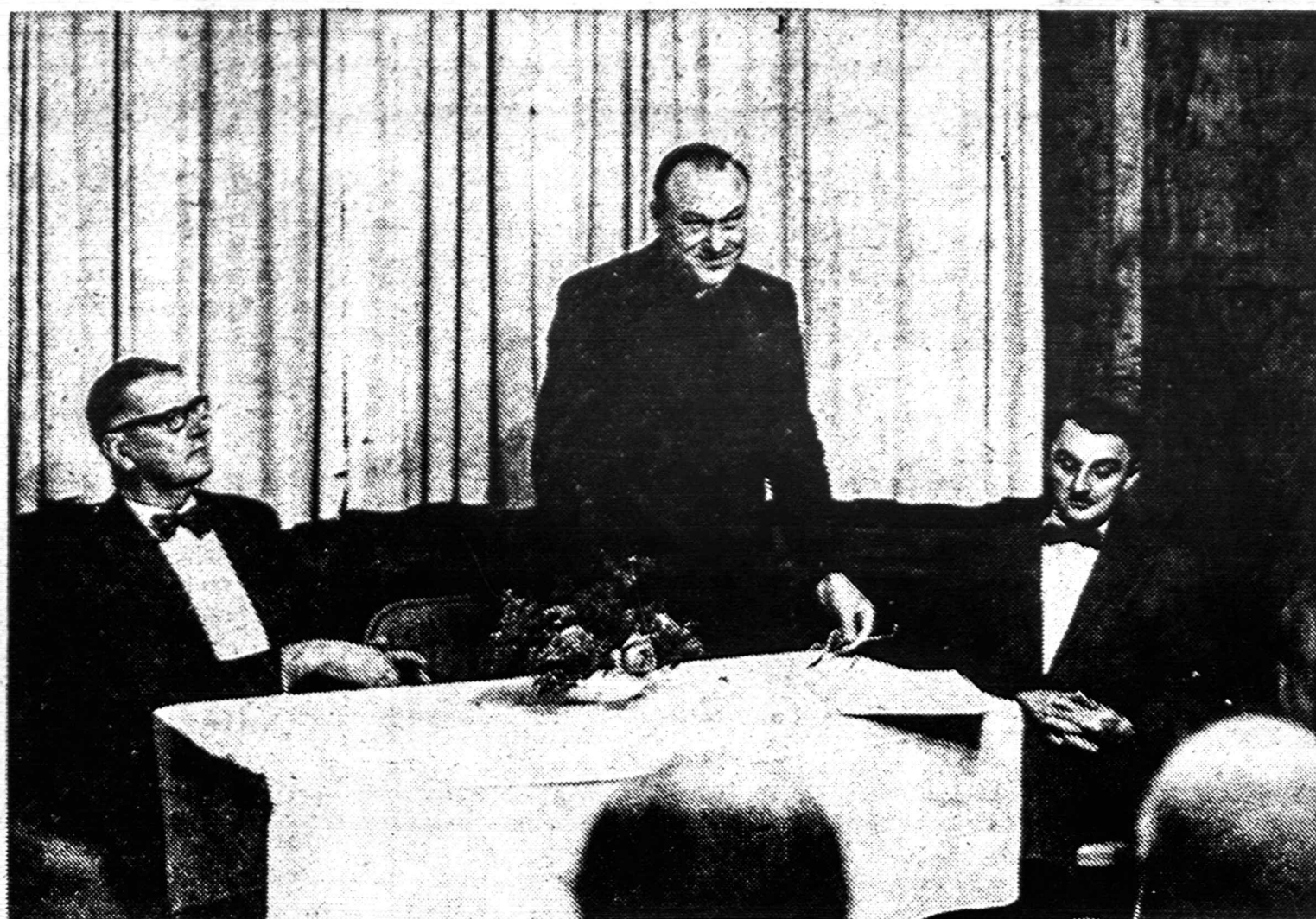
SUKAKTIS

Rugsėjo 20 d. Woodhavene, Prano Bručo salėje, Liet. Darbininkų Draugijos 7 kuopa paminėjo savo nario ir lietuvių visuomenės veikėjo brooklyniečio adv. Stp. Briedžio 70 metų sukaktį. Vadovavo kuopos pirmin. Br. Spudienė.

Apie sukaktuvininko veiklą trumpais bruožais kalbėjo J. Vilkaitis ir J. Valaitis. Sveikinuosiu tarpe buvo SLA iždiniškė Eufrozina Mikuziūtė, kuri nupasakojė adv. Briedžio talką SLA organizacijai. Ji ypatingai pabrėžė jo nuopelnus kaip teisinio patarėjo. Kiti sveikintojai išskėlė kitus sukaktuvininko veiklos bruožus, visi palinkėdami jam ilgų ir darbinių metų.

Adv. Stp. Briedis ilgus metus dalyvauja Didžiojo New Yorko lietuvių organizacijų darbe, atstovaudamas jose liet. socialistų grupei.

Woodhavene, prieš pat parą, parduodamas dviejų šeimų namas. Po 3 kambarius kiekvienas butas. Taip pat yra garažas. Informacijai skambinti Di Biase Real Estate, tel. 642-0468.

Tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M., išleistuvė, iš k. į d. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Tėv. Juv. Liauba, OFM, dėkoja už linkėjimus, New Yorko LB apygardos pirm. A. Vakselis. Nuotr. A. Kisteliaus

New Yorko lietuviškoji visuomenė padėjo už darbą

New Yorko Lietuvių Bendruomenės iniciatyva rugsėjo 26 Kultūros židinio patalpose surengtos išleistuvės Tėv. Juvenalio Liaubai, O.F.M., kuris čia buvo pranciškonų vienuolyno viršininku, rūpinosi Kultūros židinio statymu ir dabar iškeliamas į St. Catharines, Ont. Canada.

Tėv. Juvenalis Liauba čia išbuvo šešeris metus. Jam teko tiesiogiai įsijungti į visą Kultūros židinio organizavimą. Pradėjo nuo sklypo ieškojimo. Dabartinę žemę parinko bene iš 80 surastų sklypų. Labai ilgai užtruko teisiniai formalumai, reikėjo net bylinėtis su miestu, kol galų gale buvo nugalėtos visos kliūtys.

Praeitais metais Tėv. Juvenalis Liauba suorganizavo įgytos žemės pašventinimo iškilmes ir ta proga lietuviškai visuomeni parodė, ką jie yra nupirkę. Nuo praeitų metų rudens jau buvo atidaryta Kultūros židinio pirmasis namas.

DIDŽIAJAME NEW YORKE

Šią savaitę čia prasidėjo Bafo vaju. Vajaus Komitetas, susirinkęs rugsėjo 23, nustatė vajaus eigą, vajaus koncerto (spalio 24, šeštadienį) programą ir pradėjo siuntinėti visiem New Yorko lietuviams, kurių tik adresus žinojo, laiškus-atšaukimus, raginančius aukoti vargan patekusių lietuvių šalpai.

Ar daug yra vargstančių lietuvių? Labai daug. Didžiausiam vargšam gal būt niekas neaukštą, tik Balfas, Kas mėnuo Balfas patenkina ne mažiau kaip 20-25 lietuvių vargšų prašymus.

O kur dar karo išblaškyti lietuviai įvairiuose kraštuose? Balfas laukia iš dosniųjų savo rėmėjų aukų šio vajaus mėnesio metu. (jb)

ros židinio pirmasis namas. Ten pradėjo rinktis skautai savo sueigom, ten vyko vyrų choro repetitijos, prasidėjo posėdžiai, minėjimai, parodos, kavutės. Štai New Yorkas jau turi Kultūros židinį!

LB New Yorko apygardą ir paskatino pareikšti dėkingumą išvykstančiam. Iniciatyvos ėmėsi LB apygardos pirm. A. Vakselis. Jis pasitalkino ir kitas organizacijas ir taip surengė atsišveikinimo vakarą.

Oras tą dieną buvo karštas. Po ilgų karščių visi buvo nuvarginti, bet vis dėlto atsilankė apie 40-50 žmonių. Pirmuose dviejuose kambariuose kairėje buvo kalbos, o dešiniuose kambariuose vaisės.

Kalbas pradėjo LB apygardos pirm. A. Vakselis, paaiškin-

Moksleivių ateitininkų Marijos Pečkauskaitės kuopos susirinkimas buvo rugsėjo 26, šeštadienį, Vainių namuose. Buvo išrinkta nauja valdyba. Ją sudaro: pirm. Rasa Navickaitė, vicepirm. Petras Tutinas, sek. Rita Čepulytė, ižd. Sarūnas Žikaras, dvasios vadas kun. Jonas Pakalniškis. Naujoji valdyba dėkoja buvusiam kuopos pirmin. Al. Norvilai, vicepirm. Jonui Vainiui ir ižd. Monikai Vainiūtei, ypatingas ačiū mūsų grupės vadovei Loretai Vainienei. Per šį susirinkimą ilgai kalbėta apie globėjus. A. Radzivilienė pasitraukė iš globėjos pareigų. Visa kuopa nuoširdžiai dėkojame poniam už mums paaudotą laiką, kantrybę ir pasišventimą, dirbant su jaunuimu.

Skautų-skaučių pirmoji sueiga bus spalio 3 Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., tarp 2 ir 4 val. Tuo pačiu metu šaukiamas ir tėvų susirinkimas. Visi prašomi dalyvauti.

Brėnė Spūdienė įteikia adv. Steponui Briedžiui LDD 7 kuopos dovaną jo 70 metų sukakties proga.

BOSTONO ŽINIOS

Tautos šventės proga rugsėjo 20 surengtas ir Steigiamojo seimo minėjimas. Sv. Petro bažnyčioje 10 val. buvo pamaldos, ir kun. kleb. Ant. Baltrušinas pasakė gražų pamokslą apie aukojimąsi ir darbą tėvynei Lietuvai. Organizacijos mišiose dalyvavo su vėliavom. Parapijos choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Pats minėjimas buvo Liet. piliečių draugijos salėje. Ji atidarė ir pravedė LB apylinkės pirm. Antanas Matjoška. Įneštos vėliavos, himnus paskambino muz. J. Kačinskas, invokaciją sukalbėjo kun. A. Baltrušinas. Kalbėjo Lietuvos garbės konsulas A. O. Shallna. Pagrindinę kalbą pasakė prel. J. Balkūnas. Jis nagrinėjo įvykius nuo senosios Lietuvos žlugimo 1795 ir priėjo iki Steigiamojo seimo, iškelė Amerikos lietuvių įnašą ir prisiminė Laisvės varpą. Svečio ugninga kalba keletą kartų buvo nutraukta plojim. Buvo priimtos ir rezoliucijos Lietuvos bylos reikalui. Meninėje dalyje dainavo solistas Benediktas Povilavičius, akomponavo J. Kačinskas. Žmonių atsilankė nemažai.

Kultūrinių subatvakarių vadovybė pasikeitė. Pasitraukė rengimo komisijos pirmininkas inž. Edmundas Cibas ir programos vedėjas Stasys Santvaras. Nauju rengimo komisijos pirmininku bus inž. R. Veitas, programos vedėjas — studentė Laima Antanavičiūtė ir Birutė Vaičiūrgytė. Iš senosios komisijos pasiliko nariai: L. Lendraitis, A. Griauzdė, Ona ir Antanas Vileniškiai, naujai įėjo: Juozas Bakšys, Aleksandras Lileikis.

Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai paremti Bostone sudarytas komitetas. Į jį įeina: Ona Ivaškenė, St. Jurgelėvičius, inž. A. Skudžinskas, Vyt. Stelmokas ir J. Vembė. Komitetas kviečia visus Bostono lietuvius mielai šiam reikalui aukoti, nes Vasario 16 gimnazija yra vieništelė lietuvių pasaulio lietuvių gimnazija, ir jos patalpos pasidarė Europos lietuvių kultūrinio centru. Aukos siųsti: St. Jurgelėvičius, Keleivio Red., 636 E. Broadway, S. Boston, Mass. 02127 arba Vyt. Stelmokas, Baltic Realty, 389 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Kultūros židinio, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., telefono numeris yra 827-9865.

L. K. MOTERŲ SĄJUNGOS 29 KUOPA rengia 55 metų sukakties minėjimą

1970 spalio 11

11 val. mišios Apreiškimo parapijos, bažnyčioje, Brooklyne; 12:30 val. — pietūs Apreiškimo parapijos apatinėje salėje; 4 val. popiet koncertas Apreiškimo parapijos viršutinėje salėje.

Programoje: Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačanausko, solistai Irena Stankūnaitė ir Liudas Stukas, dailiojo žodžio menininkė Irena Vėblaitienė. Programą praves stud. Jūratė Balsytė.

Sąjungietės kviečia, nelaukiant paskutinės dienos, bilietus įsigyti iš anksto. Jų galima gauti Apreiškimo parapijos raštinėje ir pas sąjungietes: Katilienę — tel. MI 1-0949, Gagięnę — MI 7-4544, J. Kežienę ir kitas narses.

Visas vakaro pelnas skiriamas Kultūros židinio statybai.

A. + A.
ZIGMUI JONYNUI,

mano brangiam ir nepamirštamam broliui mirus, reiškiu gilią užuojautą mielai brolienei Antosei, dukterims Rimgalei, Rasai bei sūniui Vyteniiui Egidijui ir drauge su jumis širdingai išgyvenu

Jūsų

Vytautas

Brangiam dėdei

A. + A.

ZIGMUI JONYNUI
mirus,

visas gimines, artimuosius širdingai užjaučiame ir šią skaudžią nelaimę liūdesyje drauge su jumis išgyvename

GIEDRA G. JONYNAITĖ
su vyru